

Kerdoelen

De cursist kan vertellen

- welke redenen er zijn om een volgbod te doen
- aan welke voorwaarden een volgbod moet voldoen
- wat de invloed is van de kwetsbaarheid op het doen van een volgbod
- hoe een speler reageert als zijn partner een volgbod heeft gedaan

De cursist kan uitleggen

- wat een informatiedoublet is
- aan welke voorwaarden een informatiedoublet moet voldoen
- hoe een speler reageert als zijn partner een informatiedoublet heeft gegeven

1. Inleiding: ongestoord bieden (zoals in deel 1 aan de orde is geweest)

Vertel dat er tot op dit moment altijd maar één partij aan het bieden heeft deelgenomen.

Twee spelers konden ongestoord uitzoeken wat de beste speelsoort was en of het verantwoord was de manche te bieden. Waarschijnlijk is het nuttig en nodig om met de cursisten de biedafspraken uit Contract deel 1 door te nemen.

Leg uit dat er in werkelijkheid vier spelers aan tafel zitten en dat elke speler, wanneer hij aan de beurt van bieden is, aan de bieding mag gaan deelnemen.

2. Nieuwe theorie

Het volgbod in een kleur

Geef aan wat de voorwaarden zijn om een volgbod te mogen doen:

- op éénhoogte een minimum van 8 punten
- op tweehogte (zonder sprong) een minimum van 10 punten
- minstens een *goede* vijfkaart

♠ HVB53

♥ 94

♦ VB5

♣ 763

♠ H75

♥ B8754

♦ A97

♣ V2

♠ B53

♥ 984

♦ 97

♣ AVB86

(1♥) 1♠ (9 pnt)

Een goede kleur en voldoende punten

(1♦) pas (10 pnt)

De kleur is veel te slecht

(1♥) pas (8 pnt)

Onvoldoende punten om 2♣ te mogen bieden

Leg uit dat als partner een volgbod heeft gedaan

- je al kan steunen met een *driekaart* in zijn kleur
- je minstens *9 punten en een goede kleur* moet hebben om weer een andere kleur te mogen bieden

Vertel dat er twee bijzondere volgbiedingen zijn:

- het 1SA-volgbod, 15-17 punten én *een dekking in de kleur van de tegenpartij*
- het sprongvolgbod, 13-15 punten met *een sterke zeskaart*

3. Nieuwe theorie

De kwetsbaarheid

- Leg het verschil uit tussen *kwetsbaar* en *niet kwetsbaar* en laat zien hoe iemand kan zien of zijn partij kwetsbaar is of niet.
- Vertel dat wanneer een partij kwetsbaar is de manchepremie wordt verhoogd van 300 naar 500 punten, maar dat downgaan ook duurder is: 100 punten (i.p.v. 50) per slag.
- Laat zien hoeveel gedoubleerde downslagen kosten:
niet kwetsbaar: -100, -300, -500, -800
kwetsbaar: -200, -500, -800, -1100
- Maak duidelijk dat als je te hoog biedt en je wordt door de tegenpartij gedoubleerd dat dus veel punten kan kosten. Vooral als je kwetsbaar bent moet je voorzichtig zijn.

4. Nieuwe theorie

Het informatiedoublet

Geef aan wat de voorwaarden zijn om een informatiedoublet te mogen geven:

- een opening (minstens 13 punten)
- kort in de kleur van de tegenpartij (maximaal een doubleton)
- in de andere drie kleuren minstens een driekaart
- *dat voorgaande eisen niet gelden als een speler 16 punten of meer heeft, dan begint hij altijd met een informatiedoublet*

♠ HB75
♥ 9
♦ HV76
♣ AB63

(1♥) dbl
Het ideale informatie-
doublet

♠ AV6
♥ HV84
♦ AH97
♣ AB

(1♠) dbl
Veel te sterk voor
een 1SA-volgbod

♠ 5
♥ HVB84
♦ AHVB
♣ HVB

(1♣) dbl
Na een 1♥-volgbod mis
je misschien de manche

Vertel dat een speler nooit mag passen als zijn partner een informatiedoublet heeft gegeven:

♠ 875
♥ 9532
♦ 1073
♣ 764

W N O Z
(1♥) dbl (pas) 1♠
Zuid moet bieden

♠ B86
♥ B9832
♦ HB63
♣ 5

W N O Z
(1♠) dbl (pas) 2♥
De langere kleur heeft
natuurlijk voorrang

♠ B63
♥ V532
♦ 1087
♣ 542

W N O Z
(1♣) dbl (1♥) pas
Omdat oost heeft geboden
hoeft zuid niet te bieden!

7. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1, 4, 7 en 10. Direct daarna bespreken.

8. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 1
- maken de resterende opgaven van werkblad 1
- herhalen de biedafspraken uit Contract deel 1

9. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

10. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Afhankelijk van het spel kan dat nuttig zijn.

Spel 1

n / niem.

♠ H87
♥ AVB73
♦ H8
♣ 765

♠ 1042
♥ 108
♦ AB1073
♣ AH8

Contract

♠ AVB5
♥ 965
♦ 652
♣ B32

♠ 963
♥ H42
♦ V94
♣ V1094

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1♥	pas	1SA
	2♦	pas	pas	pas

Uitkomst: ♣7

West maakt 9 slagen (snijden in schoppen en ruiten).

West durft wel 2♦ te bieden. Misschien biedt noord 2♥ en oost dan nog 3♦.

Spel 2

o / ow

♠ A7
♥ H632
♦ 107543
♣ 84

♠ 532
♥ 1054
♦ H
♣ V109632

Contract

♠ HB98
♥ AVB87
♦ V86
♣ B

♠ V1064
♥ 9
♦ AB92
♣ AH75

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			1♥	dbl
	pas	2♦	iedereen past	

Uitkomst: ♣B (singleton)

Noord maakt 9 of 10 slagen

Zuid geeft een informatiedoublet en noord biedt zijn langste kleur.

Spel 3

z / ow

♠ AVB3
♥ 52
♦ AVB9
♣ V53

♠ H754
♥ AH108
♦ 1084
♣ A9

Contract

♠ 102
♥ B94
♦ 763
♣ H8762

♠ 986
♥ V763
♦ H52
♣ B104

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	1♥	dbl	pas	1♠
	pas	2♠/pas		

Uitkomst: ♥A

Zuid maakt met een beetje geluk 8 slagen.

Een lastig spel. Zuid moet wel 1♠ bieden na het informatiedoublet van noord. Misschien biedt west nog iets. Waarschijnlijk wordt zuid leider in 2♠.

Spel 4

w / allen

♠ HV75
♥ HB1073
♦ 8
♣ A94

♠ 63
♥ 864
♦ AV9
♣ HB852

Contract

♠ AB8
♥ AV5
♦ HB1065
♣ 63

♠ 10942
♥ 92
♦ 7432
♣ V107

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1♥	1SA	pas
	3SA	iedereen past		

Uitkomst: ♥9 (kleur partner)

Oost maakt 9 of 10 slagen

Oost heeft 15 punten, een sans-atoutverdeling en een mooie hartendekking.

Oost mag dus 1SA bieden.

West maakt er met zijn 10 punten 3SA van.

Spel 5

n / nz

♠ A54
♥ H62
♦ A983
♣ 1032

♠ -
♥ B109843
♦ 1074
♣ B864

Contract

♠ B872
♥ 5
♦ HVB6
♣ AV95

♠ HV10963
♥ AV7
♦ 52
♣ H7

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♣	2♠
	pas	4♠	iedereen past	

Uitkomst: ♣4 (kleur partner) of ♥B (serie)

Zuid maakt 10 of 11 slagen

Zuid heeft een opening en een sterke zeskaart schoppen. Hij kan dus een sprongbod doen. Noord maakt er de manche van.

Spel 6

o / nz

♠ H84
♥ VB32
♦ 93
♣ H1095

♠ 732
♥ 974
♦ A842
♣ A64

Contract

♠ B5
♥ AH85
♦ H1076
♣ V83

♠ AV1096
♥ 106
♦ VB5
♣ B72

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			1♦	1♠
	2♦	2♠	allen passen	

Uitkomst: ♥9 (of ♦A, kleur partner)

Zuid maakt 8 slagen

Zuid volgt met 1♠. Noord heeft aan een driekaart genoeg om een keer te mogen steunen.

Spel 7

z / allen

♠ V10753
♥ 5
♦ A9
♣ 106542

♠ A8
♥ AHB973
♦ 3
♣ HVB8

Contract

♠ 962
♥ V1082
♦ B864
♣ 93

♠ HB4
♥ 64
♦ HV10752
♣ A7

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♦
	dbl	1♠	pas	2♦
	2♥	pas	4♥ allen passen	

Uitkomst: ♦A (kleur partner)

West maakt 10 slagen

West is te sterk voor een gewoon volgbod, zelfs te sterk voor een sprongvolgbod. Hij begint dus met doublet. Als west verder biedt wanneer hij weer aan de beurt is weet oost dat west zeer sterk is. Oost biedt 3♥ of 4♥. De manche wordt bereikt.

Spel 8

w / niem.

♠ HV953
♥ V95
♦ A64
♣ H7

♠ 762
♥ 84
♦ 952
♣ A6542

Contract

♠ AB10
♥ HB102
♦ HV8
♣ VB3

♠ 84
♥ A763
♦ B1073
♣ 1098

C2-01

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1♠	1SA	pas
	pas	pas		

Uitkomst: ♠8 (kleur partner)

Oost maakt 8 slagen

Oost heeft 17 punten, een sans-atoutverdeling en een mooie schoppendekking. Oost biedt 1SA. Iedereen past verder.

Kerdoelen

De cursist kan vertellen

- dat de leider een speelplan moet proberen te maken voordat hij begint met spelen
- wat 'vaste' slagen zijn en wat extra slagen 'zeker' en 'misschien' zijn
- wat er onder de 'werkkleur' wordt verstaan en wat het belang daarvan is

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 1 (volgbod en informatiedoublet)

2. Herhaling

Herhaal de theorie uit de hoofdstukken 2, 3 en 4 uit Contract deel 1

♣ H3	♥ HV4	♠ AV	♦ AH62
■	■	■	■
♣ AV7	♥ B8	♠ 42	♦ V74
3 slagen 'vast'	2 extra slagen 'zeker'	1 vaste slag en 1 extra slag 'misschien'	3 vaste slagen en 1 extra slag 'misschien'

3. Nieuwe theorie

Het maken van een speelplan in een sans-atoutcontract

Leg uit dat de leider nadat er is uitgekomen begint met het maken van een speelplan:

- tel per kleur de vaste slagen
- reken uit hoeveel slagen je te kort komt voor het maken van het contract
- bepaal per kleur of er extra slagen te maken of te ontwikkelen zijn
- stel vast of deze extra slagen 'zeker' of 'misschien' zijn
- bepaal met behulp van deze gegevens de kleur die voor de benodigde extra slagen moet gaan zorgen, de 'werkkleur'
- de leider gaat zo snel mogelijk de werkkleur spelen om extra slagen veilig te stellen

4. Schema

Leg uit dat je een goed overzicht krijgt als alle gegevens in een schema zijn geplaatst.
Toon een schema en vul het samen met de cursisten in (aan de hand van een voorbeeld):

West speelt 3SA. De uitkomst is ♥V

♠ AV53		♠ 96
♥ A54	■	♥ H8
♦ B105		♦ HV964
♣ H62		♣ AV74

	Vaste slagen	Extra slagen	
		Zeker	Misschien
♠	1		1
♥	2		
♦		4	
♣	3		1
Totaal:	6		

De werkkleur is ruiten, je maakt minstens 10 slagen.

5. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1 en 2. Direct daarna bespreken.

6. Huiswerk

- herhalen theorie deel 1 hst 2, 3 en 4
- bestuderen de theorie van hoofdstuk 2
- maken de resterende opgaven van werkblad 1
- herhalen de theorie van hoofdstuk 1

7. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

8. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Afhankelijk van het spel kan dat nuttig zijn.

Spel 1

n / -

♠ A82
♥ V743
♦ VB2
♣ AH2

♠ 10543
♥ A9865
♦ 64
♣ 95

Contract

♠ 976
♥ H10
♦ A85
♣ VB1074

♠ HVB
♥ B2
♦ H10973
♣ 863

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1SA	pas	3SA
	iedereen past			

Uitkomst: ♣V (serie)

Noord maakt 9 slagen

Noord telt vijf vaste slagen en kiest ruiten als werkkleur.

In de tweede slag direct ruiten spelen.

Spel 2

o / nz

♠ 10962
♥ B986
♦ 108
♣ 986

♠ A84
♥ V42
♦ AV
♣ VB1052

Contract

♠ VB5
♥ A53
♦ 6542
♣ H74

♠ H73
♥ H107
♦ HB973
♣ A3

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	1♦
	1SA	pas	3SA	pas
	pas	pas		

Uitkomst: ♦10 (kleur partner)

West maakt 9 slagen

De werkkleur is klaveren. Nadat de tegenpartij ♣A heeft gemaakt kun je acht slagen maken.

De negende slag maak je door in schoppen te snijden (dat is veilig, zuid heeft geopend en moet ♠H wel hebben).

Spel 3

z / ow

♠ 765
♥ HB9
♦ AV1076
♣ HB

♠ HB842
♥ 1054
♦ 4
♣ 7632

Contract

♠ 1093
♥ A876
♦ HB92
♣ 98

♠ AV
♥ V32
♦ 853
♣ AV1054

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♣
	pas	1♦	pas	1SA
	pas	3SA	iedereen past	

Uitkomst: ♠2 (langste kleur)

Zuid maakt 10 slagen

Zuid moet zijn benodigde extra slag uit harten halen. De ruitenkleur ziet er veelbelovend uit, maar dat zijn extra slagen die je 'misschien' maakt.

Spel 4

w / allen

♠ H83
♥ 108
♦ H92
♣ H10765

♠ B5
♥ H742
♦ VB5
♣ AV83

Contract

♠ A102
♥ AB3
♦ A1076
♣ B42

♠ V9764
♥ V965
♦ 843
♣ 9

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♣	pas	1♦	pas
	1♥	pas	3SA	pas
	pas	pas		

Uitkomst: ♠4 (langste kleur)

Oost maakt 9 of 10 slagen

Oost gaat het best zo snel mogelijk op de ruitenkleur af (snijden op ♦H natuurlijk).

Spel 5

n / nz

♠ H76
♥ AV842
♦ H6
♣ V102

♠ 854
♥ 95
♦ 97
♣ 987643

Contract

♠ B109
♥ H1073
♦ VB1084
♣ A

♠ AV32
♥ B6
♦ A532
♣ HB5

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1♥	pas	1♠
	pas	1SA	pas	3SA
	iedereen past			

Uitkomst: ♦ V (serie)

Noord maakt 9 slagen

Noord speelt na de uitkomst direct klaveren. Hij is dan al zeker van 8 slagen. Als blijkt dat de schoppen 3-3 zitten zijn er 9 slagen.

Spel 6

o / ow

♠ A96
♥ 109832
♦ 82
♣ HV7

♠ H82
♥ HB7
♦ AB965
♣ 53

Contract

♠ B4
♥ AV4
♦ V103
♣ A9862

♠ V10753
♥ 65
♦ H74
♣ B104

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			1♣	pas
	1♦	pas	1SA	pas
	3SA	iedereen past		

Uitkomst: ♠ 3 (langste kleur)

Oost maakt 10 slagen

Oost moet het hebben van de ruitenkleur. Als ♦ H goed zit maakt oost 10 slagen, anders gaat hij down. Oost heeft geluk.

Spel 7

z / allen

♠ AV63
♥ A4
♦ H52
♣ B1064

♠ 82
♥ H10873
♦ 73
♣ A982

Contract

♠ B10954
♥ B62
♦ A86
♣ 75

♠ H7
♥ V95
♦ VB1094
♣ HV3

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♦
	pas	1♠	pas	1SA
	pas	3SA	iedereen past	

Uitkomst: ♥ 3 (langste kleur)

Zuid maakt 9 slagen

De eerste slag is voor ♥ V.

Ruiten en klaveren komen beide in aanmerking voor het ontwikkelen van extra slagen.

In ruiten zijn meer slagen te behalen, dus ruiten wordt de werkkleur. In de eerste slag moet er in noord een *kleine* harten gespeeld worden! Ga na dat je dan altijd twee slagen in die kleur maakt.

Spel 8

w / niem.

♠ H62
♥ HB872
♦ A3
♣ 1093

♠ B7
♥ AV6
♦ HVB85
♣ B82

Contract

♠ AV84
♥ 93
♦ 964
♣ AV74

♠ 10953
♥ 1054
♦ 1072
♣ H65

C2-02

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♦	1♥	1♠	pas
	1SA	pas	3SA	pas
	pas	pas		

Uitkomst: ♥ 2 (langste kleur)

West maakt 8 of 9 slagen

Na het ontwikkelen van de werkkleur ruiten telt west 8 slagen. Voor de 9^e slag moet west snijden in schoppen of klaveren.

Kiest west de goede kleur (schoppen) dan maakt hij 9 slagen, anders misschien maar 8.

Kerdoelen

De cursist kan vertellen

- waarom het in een troefcontract vaak goed is zo snel mogelijk de troeven bij de tegenstanders weg te halen
- dat in een troefcontract per kleur de verliezers geteld worden
- dat vervolgens wordt bekeken of er verliezers weggewerkt kunnen worden
- dat 'het aftroeven van kaarten in dummy' en 'snijden' manieren zijn om verliezers te voorkomen
- dat troeftrekken soms moet worden uitgesteld omdat er eerst aftroevers gemaakt moeten worden

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 2 (het speelplan in een sans-atoutcontract)

2. Nieuwe theorie

Het speelplan in een troefcontract

Leg uit dat als je met troef speelt

- het in de regel goed is eerst de troeven bij de tegenpartij weg te halen en leg uit waarom
- je begint met het tellen van de verliezers, dat bekijk je per kleur
- de verliezers geteld worden vanuit de hand met de meeste troeven

♥9

♠ HV83	♠ AB75
♥ B5	♥ HV8
♦ AV106	♦ B973
♣ VB7	♣ A3

West speelt 4♠. Noord komt uit met ♥9. Zuid neemt ♥A en speelt harten door.

Tel samen met de cursisten de verliezers: ♥A is al gemaakt door NZ, in ruiten en klaveren dreigen ook een slag verloren te gaan. Probeer samen met de cursisten tot de conclusie te komen dat de verliezers in ruiten en klaveren door snijden voorkomen kunnen worden.

Het schema dat samen met de cursisten ingevuld kan worden:

	♠	♥	♦	♣
Aantal verliezers (vanuit zuid bekeken):	-	1	1	1
Verliezers die "weggewerkt" kunnen worden:	-	-	1	1

Speelplan:

- in slag 3 troeftrekken (we nemen even aan dat driemaal schoppen spelen genoeg is)
- daarna snijden in ruiten en klaveren

Je verwacht 10 tot 12 slagen te maken (afhankelijk van welke tegenstanders ♦H en ♣H zitten).

3. Werkblad

De cursisten maken opgave 1. Direct daarna bespreken.

4. Nieuwe theorie

Vertel

- dat je door te snijden soms kunt voorkomen dat je in een kleur een verliezer hebt
- dat je ook verliezers kunt wegwerken door ze af te troeven (meestal in dummy)
- dat als je aftroevers wilt maken het verstandig kan zijn om het troeftrekken even uit te stellen

	♥ H	
♠ AHV63		♠ B75
♥ B54		♥ A
♦ AH6		♦ 9743
♣ 97		♣ B8543

Schoppen is troef. Noord komt uit met ♥H. Oost wint met ♥A.

Vul samen met de cursisten in het schema de verliezers in.

Probeer de cursisten te laten ontdekken welke verliezers er kunnen worden weggewerkt en op welke manier dat mogelijk is.

	♠	♥	♦	♣
Aantal verliezers (vanuit zuid bekeken):	-	2	1	2
Verliezers die "weggewerkt" kunnen worden:	-	2	-	-

Na de constatering dat de twee verliezende harten in oost kunnen worden afgetroefd laat je de cursisten bepalen welke kaart ze spelen in slag twee (welk speelplan hebben ze gemaakt). Vertel dat je in dit spel dus niet kunt beginnen met de troeven te trekken omdat oost daarna geen troeven meer heeft om te kunnen aftroeven.

5. Werkblad

De cursisten maken opgave 3. Direct daarna bespreken.

6. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 3
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

7. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt. Alternatief: gebruik (een paar) spellen van de werkbladen.

8. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / niem.

♠ V97
♥ 10876
♦ H986
♣ AV

♠ H53
♥ 52
♦ A43
♣ 98652

Contract

♠ AB842
♥ A94
♦ VB107
♣ B

♠ 106
♥ HVB3
♦ 52
♣ H10743

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♠	pas
	1SA	pas	2♦	pas
	2♠	iedereen past		

Uitkomst: ♥H (serie)

Oost maakt 8 of 9 slagen

Oost moet een kleine harten introeven in west. Dit moet gebeuren voordat oost de troeven bij NZ probeert weg te halen.

Spel 2

o / nz

♠ B964
♥ A83
♦ AV7
♣ 852

♠ 1053
♥ 10952
♦ H83
♣ 1064

Contract

♠ A7
♥ HVB76
♦ 942
♣ VB7

♠ HV82
♥ 4
♦ B1065
♣ AH93

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			1♥	dbl
	pas	2♠	pas	4♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♥H (serie)

Noord maakt 11 of 12 slagen

Noord springt naar 2♠. Hij weet dat zuid minstens een opening heeft. Met een beetje moed durft zuid 4♠ wel aan. Noord moet in zuid zijn twee verliezende harten introeven. Dit moet gebeuren voordat noord de troeven bij OW weghaalt.

Spel 3

z / ow

♠ AH953
♥ A8
♦ AV92
♣ AV

♠ V8
♥ HVB964
♦ HB7
♣ B7

Contract

♠ 1076
♥ 2
♦ 1054
♣ 1086532

♠ B42
♥ 10753
♦ 863
♣ H94

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	1♥	dbl	pas	1♠
	pas	4♠	iedereen past	

Uitkomst: ♥H (serie)

Zuid maakt 12 slagen

Noord begint met een informatiedoublet. Na het 1♠ bod van zuid biedt noord de manche. Zuid speelt in slag twee ♠A en ♠H en ziet ♠V vallen. Hij heeft nu de tijd om eerst ♣AV te spelen en dan pas de laatste troef te trekken. Op ♣H kan dan ♥8 worden weggegooid. Dan snijden op ♦H.

Spel 4

w / allen

♠ 8742
♥ 743
♦ 105
♣ HVB4

♠ HV3
♥ HB108
♦ 84
♣ A762

Contract

♠ A95
♥ V965
♦ HV762
♣ 3

♠ B106
♥ A2
♦ AB93
♣ 10985

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♣	pas	1♦	pas
	1♥	pas	4♥	ieder past

Uitkomst: ♣H (serie)

West maakt 11 slagen

West moet proberen zo veel mogelijk klaveren af te troeven in oost.

Spel 5

n / nz

♠ HV10765
♥ 853
♦ A6
♣ A9

♠ 3
♥ AB64
♦ VB52
♣ H1065

Contract

♠ 982
♥ H1092
♦ 10983
♣ B4

♠ AB4
♥ V7
♦ H74
♣ V8732

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1♠	pas	2♣
	pas	2♠	pas	4♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♦ 10 (serie)

Noord maakt 9 of 10 slagen

Noord moet proberen in zuid een harten af te troeven. Dit moet gebeuren voordat de troeven bij OW worden verwijderd.

Spel 6

o / ow

♠ 843
♥ H76
♦ B62
♣ A1062

♠ AVB96
♥ 52
♦ 73
♣ HV93

Contract

♠ 1072
♥ B83
♦ HV984
♣ 85

♠ H5
♥ AV1094
♦ A105
♣ B74

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	1♥
	1♠	pas	2♠	pas
	pas	pas		

Uitkomst: ♥ 6 (kleur partner)

West maakt 8 slagen

NZ beginnen met driemaal harten spelen. West aan slag gekomen (door harten af te troeven) speelt het best ruiten. West moet proberen klaveren af te troeven in oost. Ook moet er in troef gesneden worden.

Spel 7

z / allen

♠ 10965
♥ 1093
♦ 1096
♣ A65

♠ AV82
♥ HV64
♦ 74
♣ HB8

Contract

♠ HB
♥ B52
♦ 853
♣ V10732

♠ 743
♥ A87
♦ AHVB2
♣ 94

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♦
	dbl	pas	2♣	ieder past

Uitkomst: ♦ A (serie)

Oost maakt 9 slagen

Oost hoeft niet op aftroevers af te gaan. Zijn derde verliezende ruiten kan weg op een hoge schoppen van west.

Spel 8

w / niem.

♠ HB732
♥ VB4
♦ 5
♣ A432

♠ -
♥ 9532
♦ AV106
♣ 109765

Contract

♠ 964
♥ A107
♦ 9874
♣ HV8

♠ AV1085
♥ H86
♦ HB32
♣ B

C2-03

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	pas	1♠
	pas	3♠	pas	4♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♣ 10 (serie)

Zuid maakt 10 of 11 slagen

Zuid kan door klaveren aftroeven in zuid en ruiten aftroeven in noord veel slagen maken. Als zuid eerst alle troeven bij oost weghaalt komt zuid maar tot 10 slagen.

Kerdoelen

De cursist kan uitleggen

- wat het doel is van uitkomstregels en waarom deze afspraken nuttig zijn
- wat er wordt verstaan onder een 'gebroken serie' en een 'middenserie'
- waarom het niet verstandig is om in een troefcontract 'onder een aas' uit te komen
- wat signaleren is en wanneer dat gebruikt kan worden
- welke overwegingen een rol spelen bij het bepalen van de uitkomstkleur

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 3 (het speelplan in een troefcontract)

2. Herhaling

Herhaal de theorie uit de hoofdstukken 6 en 7 uit Contract deel 1

- de uitkomstregels en het nut van deze regels:
- HVB7   H954   763   B8

Zet ook de andere tegenspeltechnieken nog even op een rij:

- derde man doet wat hij kan
- tweede hand laag
- honneur op honneur

3. Nieuwe theorie

Verschillen tussen het spelen met troef of zonder troef

Vertel dat

- een serie in een sans-atoutcontract pas een serie is als er (minstens) drie opeenvolgende kaarten zijn
- je tegen een troefcontract van VB73 dus start met de Vrouw (hoogste van een serie)
- je tegen een sans-atoutcontract van VB73 dus start met de 3 (kleintje belooft plaatje)
- HV1063 of VB93 een 'gebroken' serie wordt genoemd. Deze wordt behandeld als een serie van drie
- je van een gebroken serie dus altijd met de hoogste uitkomt
- in H10983 of V984 een 'middenserie' zit
- je met deze kaarten met de hoogste kaart van de middenserie start

Leg uit

- dat als je uitkomt volgens bovenstaande regels je *niet verzekerd* bent van een goede uitkomst
- dat je als je deze regels volgt wel de *beste kans* hebt genomen om een goede uitkomst te vinden

Bespreek waarom het niet verstandig is in een troefcontract onder een Aas uit te komen

4. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1, 2 en 3. Direct daarna bespreken.

5. Nieuwe theorie

Signaleren

Leg uit dat je na de uitkomst van partner in bepaalde gevallen

- door het bijspelen van een *onnodig hoge* kaart kunt laten zien dat de uitkomst je prima bevalt
- door het bijspelen van je *laagste* kaart vertelt dat wat jou betreft het niet zo'n fijne uitkomst was

Partner start met ♣H.

met ♣ 853 in handen speel je ♣3 (geen interesse)

met ♣ A853 speel je ♣8 (ga maar door met deze kleur)

Vertel dat je als je niet kunt bijlopen en dus een kaart van een andere kleur moet spelen je door het bijspelen van een

- lage kaart vertelt dat je voor deze kleur geen belangstelling hebt
- hoge(re) kaart aangeeft dat je graag wilt dat partner deze kleur gaat spelen zodra hij de kans heeft

6. Werkblad

De cursisten maken opgave 7. Direct daarna bespreken.

7. Nieuwe theorie

De uitkomstkleur

Vertel dat

- het bijna altijd goed is om in een door partner geboden kleur uit te komen
- als de tegenpartij sans atout speelt is het meestal goed om te starten met je langste kleur
- als de tegenpartij met troef speelt komt de start van een (heel) korte kleur in aanmerking in de hoop dat je aftroevers kan maken

8. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 9 en 10. Direct daarna bespreken.

9. Huiswerk

- doornemen de theorie van de hoofdstukken 6 en 7 uit Contract 1 (tegenspel)
- bestuderen de theorie van hoofdstuk 4
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

10. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

Je kunt hierbij scoreformulier 11 laten invullen.

11. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Afhankelijk van het spel kan dat nuttig zijn.

Spel 1

n / niem.

♠ 862
♥ H84
♦ A1065
♣ B52

♠ 97
♥ AVB5
♦ B7
♣ A8643

Contract

♠ AB4
♥ 763
♦ HV843
♣ H7

♠ HV1053
♥ 1092
♦ 92
♣ V109

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♦	1♠
	2♣	2♠	2SA	pas
	3SA	iedereen past		

Uitkomst: ♠H (hoogste gebroken serie)

Oost maakt 7 of 8 slagen

Noord speelt in de eerste slag ♠2 bij (ik kan je niet helpen in deze kleur). Als oost de eerste slag niet neemt (dat is het beste) stopt zuid met het spelen van schoppen en kiest een andere kleur (harten?). Als noord zodra hij aan slag is schoppen doorspeelt (de kleur die partner uitkwam!) zal oost down gaan.

Spel 2

o / nz

♠ AV53
♥ V52
♦ A94
♣ 865

♠ B
♥ AH84
♦ 8532
♣ H1042

Contract

♠ 1082
♥ 93
♦ VB1076
♣ B93

♠ H9764
♥ B1076
♦ H
♣ AV7

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	1♠
	pas	4♠	iedereen past	

Uitkomst: ♥A (hoogste serie)

Zuid maakt 9 slagen

Oost speelt in de eerste slag ♥9 bij en in de tweede slag ♥3 (op de ♥H van west). Dit is een 'aan' signaal. West speelt harten door die oost kan troeven. 1 down.

Spel 3

z / ow

♠ AV83
♥ 1065
♦ 9753
♣ V8

♠ B5
♥ AH973
♦ 2
♣ H7654

Contract

♠ 1064
♥ B2
♦ AV86
♣ B1032

♠ H972
♥ V84
♦ HB104
♣ A9

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♦
	1♥	1♠	pas	2♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♥B (kleur partner)

Noord maakt 6 tot 8 slagen

West kan oost in de derde slag een hartenintroevert geven. Als hij kiest voor het eerst spelen van ♦2 dan krijgt hij zelf ook twee aftroevers en is noord twee down.

Spel 4

w / allen

♠ 652
♥ 10842
♦ 3
♣ HB864

♠ HB973
♥ HV9
♦ 10864
♣ A

Contract

♠ V1084
♥ B6
♦ AHV5
♣ 952

♠ A
♥ A753
♦ B972
♣ V1073

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♠	pas	4♠	pas
	pas	pas		

Uitkomst: ♦3 (singleton)

West maakt 9 of 10 slagen

Zuid kan zien dat de ♦3 van noord een singleton is (waarom?). Aan slag met ♠A speelt zuid ruiten zodat noord een ruiten kan aftroeven.

Als noord daarna harten kiest neemt zuid ♥A direct en geeft noord een tweede aftroevert. West is dan zelfs down.

Spel 5

n / nz

♠ A8
♥ HV7
♦ AB84
♣ 9862

♠ V53
♥ 843
♦ 63
♣ V10754

Contract

♠ H10964
♥ B105
♦ H95
♣ B3

♠ B72
♥ A962
♦ V1072
♣ AH

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1♣	1♠	2♦
	pas	3SA	iedereen	past

Uitkomst: ♠10 (hoogste van middenserie)

Noord maakt 8 slagen

Na de start met ♠10 is noord kansloos (west speelt alleen ♠V als in zuid ♠B wordt gelegd).

De uitkomst met ♠4 (kleintje belooft plaatje) geeft het contract weg.

Spel 6

o / ow

♠ 963
♥ V7
♦ 9653
♣ V973

♠ AH54
♥ B64
♦ A4
♣ 8652

Contract

♠ 82
♥ A82
♦ HVB72
♣ HB4

♠ VB107
♥ H10953
♦ 108
♣ A10

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			1♦	1♥
	1♠	pas	1SA	pas
	3SA	iedereen	past	

Uitkomst: ♥10 (hoogste middenserie)

Oost maakt 8 slagen

Alleen na deze uitkomst gaat oost down.

Ga na dat als zuid begint met een andere harten OW altijd twee slagen in die kleur krijgen.

Spel 7

z / allen

♠ H953
♥ 1043
♦ 6
♣ A10753

♠ AVB6
♥ VB5
♦ H943
♣ H6

Contract

♠ 872
♥ AH6
♦ V875
♣ VB8

♠ 104
♥ 9872
♦ AB102
♣ 942

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	1SA	pas	3SA	ieder past

Uitkomst: ♣3 (langste kleur)

West maakt 8 slagen

Noord komt uit met ♣3, 'onder zijn Aas' vandaan. Tegen SA is dat prima (in een troefcontract mag je dat niet doen). Zuid moet zodra hij aan slag is ook klaveren spelen natuurlijk!

Spel 8

w / niem.

♠ V986
♥ AH106
♦ HV
♣ AB8

♠ 103
♥ 742
♦ AB8643
♣ 96

Contract

♠ A542
♥ 853
♦ 95
♣ H1043

♠ HB7
♥ VB9
♦ 1072
♣ V752

C2-04

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1♥	pas	1SA
	pas	3SA	iedereen	past

Uitkomst: ♦3 (langste kleur)

Zuid maakt 7 of 8 slagen

West start met zijn langste kleur, kleintje belooft plaatje. Ga na dat als west met ♦A (of ♦B?) start zuid makkelijk zijn contract maakt. Oost moet wel ruiten spelen als hij aan slag komt!

Kerdoelen

De cursist kan vertellen

- dat met een fit in een hoge kleur die kleur het best troef gemaakt kan worden

De cursist kan uitleggen dat wanneer zijn partner met 1SA heeft geopend:

- hij met een *vierkaart harten en/of schoppen* het bod 2♣ (**Stayman**) gebruikt om uit te zoeken of er een fit is in een hoge kleur
- hij met een *vijfkaart of langer in harten of schoppen* de biedingen 2♦ of 2♥ (**Jacoby**) gebruikt om een harten- of schoppenkleur aan te geven
- de biedingen 2♣, 2♦ en 2♥ *conventionele biedingen* zijn en niets zeggen over de geboden kleur zelf
- wat een 'conventionele' bieding betekent

1. Inleiding

Vertel (nogmaals) dat het bijna altijd goed is om met een fit in een hoge kleur die kleur troef te maken. Je maakt immers vaak een slag meer dan wanneer je sans atout speelt. Bovendien beschermt troef je tegen lange vrije kleuren van de tegenpartij.

Laat zien dat de kleur ♠ AH63 □ ♠ V763 in een sans-atoutcontract nooit meer dan vier slagen op kan leveren. Maar als schoppen troef is worden er vaak vijf of zelfs zes slagen gemaakt omdat er aftroevers gemaakt kunnen worden.

Herhaal de voorwaarden voor een 1SA-opening:

15-17 punten met een 4333, 4432 of een 5(L)332 verdeling.

Maak duidelijk dat de 1SA-bieder dus zeer nauwkeurig zijn hand heeft omschreven.

Het verdere bieden wordt bepaald door de partner van de 1SA-bieder.

2. Nieuwe theorie

Partner heeft met 1SA geopend.

- Je hebt géén vierkaart of langer in een hoge kleur.

Leg uit dat er geen fit in harten of schoppen kan zijn en dat sans atout waarschijnlijk de beste speelsoort is.

Vertel dat het aantal punten bepaalt hoe hoog je kunt bieden:

- 0-7 punten: pas
- 8-9 punten: 2SA Met een maximum biedt de 1SA-openaar 3SA.
- 10+ punten: 3SA het eindcontract is bereikt

♠ H53

♥ 94

♦ VB85

♣ 7632

1SA pas

♠ H53

♥ H4

♦ VB85

♣ 7632

1SA 2SA

♠ H53

♥ H4

♦ VB85

♣ V632

1SA 3SA

3. Nieuwe theorie

Partner heeft met 1SA geopend.

- Je hebt een vierkaart in harten en/of schoppen
- Je hebt (bijna) voldoende punten voor de manche (8+ punten)

Leg uit

- dat er mogelijk een fit is
- dat het de moeite loont om uit te zoeken of die fit er inderdaad is
- dat hier voor het bod '2♣' wordt gebruikt
- dat het 2♣-bod niets over de klaveren vertelt (2♣ is een 'conventioneel' bod)
- dat deze conventie de 'Stayman-conventie' heet

Vertel dat het na 1SA - 2♣ als volgt verder gaat:

2♦	ik heb geen vierkaart harten of schoppen
2♥	ik heb een vierkaart harten, misschien ook een vierkaart schoppen
2♠	ik heb een vierkaart schoppen

Laat zien hoe het verder gaat na het antwoord van de 1SA-openaar:

♠ HB53	1SA	2♣	1SA	2♣	1SA	2♣
♥ A4	2♦	<u>3SA</u>	2♥	<u>3SA</u>	2♠	<u>4♠</u>
♦ VB8						
♣ 7632						

Suggestie: bespreek de correctie naar 4♠ (in het tweede biedverloop) als de 1SA-openaar een vierkaart in beide hoge kleuren heeft alleen als er naar gevraagd wordt.

Ook de bespreking van het onderstaande kun je beter even laten wachten.

Vertel dat je met 8-9 punten een *manchepoging* doet, partner biedt de manche als hij een maximale 1SA-opening heeft, anders past hij:

♠ HB53	1SA	2♣	1SA	2♣	1SA	2♣
♥ A4	2♦	<u>2SA</u>	2♥	<u>2SA</u>	2♠	<u>3♠</u>
♦ B85						
♣ 7632						

4. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1 en 4. Direct daarna bespreken.

5. Nieuwe theorie

Partner heeft met 1SA geopend.

- Je hebt een vijfkaart of langer in harten of schoppen

Leg uit

- dat als je een zeskaart (of langer) harten of schoppen hebt er *zeker* een fit is
- dat als je een vijfkaart harten of schoppen hebt er *misschien* een fit is
- dat het bod 2♦ een hartenkleur belooft, 2♥ belooft een schoppenkleur
- dat het 2♦- of 2♥-bod niets over die kleuren zelf zegt (het zijn 'conventionele' biedingen)
- dat de 1SA-openaar verplicht is nu 2♥ respectievelijk 2♠ te bieden
- dat de naam van deze conventie 'Jacoby-conventie' is

Vertel dat het na 1SA - 2♦ als volgt verder gaat:

2♥	pas (ik heb 0-7 punten en ik denk dit het goede contract is)
3♥	ik heb een zes+kaart harten, 8-9 punten
4♥	ik heb een zes+kaart harten, 10+ punten
2SA	ik heb een vijfkaart harten, 8-9 punten
3SA	ik heb een vijfkaart harten, 10+ punten

Vertel dat het met een schoppenkleur vergelijkbaar verder gaat:

♠ HB10752	♠ HB10752	♠ HB1075
♥ 94	♥ A4	♥ A4
♦ 762	♦ V62	♦ V62
♣ 83	♣ 83	♣ 873
1SA 2♥	1SA 2♥	1SA 2♥
2♠ <u>pas</u>	2♠ <u>4♠</u>	2♠ <u>3SA</u>

6. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 7 en 10. Direct daarna bespreken.

7. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 5
- maken de resterende opgaven van werkblad 5

8. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

9. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Onderstaand verhaal van Piet Spruit is eerder gepubliceerd in docentenwijzer 2007-2. Het is hier overgenomen met toestemming van de auteur.

Je kunt dit verhaal gebruiken in deze les. Op een leuke manier wordt duidelijk gemaakt hoe een conventie kan ontstaan.

Vroeger gaf het antwoord van twee in een kleur na een 1SA-opening minstens een vijfkaart in de geboden kleur aan met een zwakke hand (0-7 punten).

Ik zet de volgende handen op het bord:

West	Oost
♠ H V 6 4	♠ A B 7 3
♥ B 9 7	♥ 8 2
♦ V B 8	♦ H 6 4 3
♣ A V 5	♣ H 8 2

Het is 1944. George Rapee, New Yorker en topbridger, kan de slaap niet vatten dat komt wel vaker voor na zijn bridgeavond. Maar deze keer is het extra moeilijk om in slaap te komen. Het bovenstaande spel maalt in zijn geest. 'Zeker een spel waarop hij geblunderd heeft of anderszins slecht gescoord had?', zult u denken. Niets van dit alles. Zijn partner opende als west 1SA en George antwoordde 3SA. De tegenstanders maakten eerst vier slagen in harten en daarna nog ♦ A. Eén down was ongeveer een middenscore. Aan vrijwel alle tafels was het bieden en spelen net zo gegaan als aan de tafel van George. Na afloop had men geconstateerd dat 4♠ zonder meer gemaakt zou worden. 'Maar ja, dat kunnen we niet bieden' was ieders reactie. En die uitspraak nu hield George lang uit zijn slaap. Er moest toch een manier te bedenken zijn om in 4♠ aan te leggen. Het was tegen de morgen dat hij 'eureka' kon roepen.

Hij bedacht dat er een manier moest zijn om aan je partner die 1SA opende te vragen of hij een vierkaart hoog had. Je zou daar een apart bod voor moeten hebben bedacht hij. Maar dat was geen haalbare kaart. Dan restte er maar één ding: daarvoor een bod gebruiken dat toegestaan is. Dan zou de oorspronkelijke betekenis van dat bod moeten vervallen. Na lang wikken en wegen, bedacht hij dat het laagste bod, 2♣, daarvoor in aanmerking kwam.

Hij werd steeds enthousiaster over zijn vondst en popelde om zijn partner Sam Stayman te bellen. Toen hij de kans redelijk achtte dat die wakker was, belde hij hem op. Nadat George zijn vondst twee keer had uitgelegd drong het belang ervan door tot Sam. 'Maar dat kunnen we nooit meer in 2♣ eindigen', merkte Sam op. 'Nou breekt mijn klomp' zei George, 'jij zegt steeds dat als we 2♣ spelen, 1SA beter gescoord zou hebben.

Nadat Sam overtuigd was, gingen ze samen na hoe de 1SA-bieder zou kunnen antwoorden. Ze kwamen met de volgende oplossing:

- met 2♦ vertelt de 1SA-openaar dat hij geen vierkaart hoog heeft.
- met 2♥ vertelt hij dat hij een vierkaart harten heeft.
- met 2♠ vertelt hij dat hij een vierkaart schoppen heeft.

Ze bespraken ook of er een manier gevonden moest worden om twee vierkaarten hoog aan te geven. Ze ontdekten dat dit niet nodig was.

De 1SA-openaar biedt dan 2♥ en als partner daarop niet past of een bod in harten doet, moet hij een vierkaart schoppen hebben. Immers zonder vierkaart hoog bieden we nooit 2♣.

George en Sam gingen vanaf dat moment 2♣ na een 1SA-opening spelen als een vraagbod naar de hoge kleuren. Daar boekten ze succes mee spelen en nagenoeg iedereen op de club volgde hun voorbeeld. In de aflevering van juni 1945 publiceerde Sam Stayman een artikel over deze aanpak. Binnen de kortste keren vond deze aanpak navolging in de gehele bridgewereld.

Omdat Sam Stayman er als eerste over geschreven had, werd deze aanpak de Stayman-conventie genoemd.

Net zoals dat met veel uitvindingen gaat, bleek dat andere bridgers eerder eenzelfde uitvinding hadden gedaan. In 1939 was dat de Engelsman J. Marx, die tot na de oorlog wachtte met het schrijven van een artikel erover.

Spel 1

n / niem.

♠ V52
♥ H1083
♦ 109854
♣ 10

♠ 104
♥ AVB5
♦ A3
♣ V8652

Contract

♠ AB8
♥ 96
♦ HVB7
♣ HB74

♠ H9763
♥ 742
♦ 62
♣ A93

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1SA	pas
	2♣	pas	2♦	pas
	3SA	allen passen		

Uitkomst: ♠3 (langste kleur)

Oost maakt 11 slagen

West heeft een vierkaart harten en voldoende punten voor de manche. Hij gebruikt dus de Staymanconventie om uit te vinden of oost ook een vierkaart harten heeft. Nu dat niet het geval blijkt te zijn biedt west 3SA. De werkkleur is klaveren.

Spel 2

o / nz

♠ 863
♥ H7
♦ H982
♣ 10983

♠ AVB4
♥ V854
♦ VB6
♣ H4

Contract

♠ 72
♥ AB93
♦ A1054
♣ B75

♠ H1095
♥ 1062
♦ 73
♣ AV62

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	1SA	pas	2♣	pas
	2♥	pas	4♥	ieder past

Uitkomst: ♣10 (serie)

West maakt 11 slagen

Oost heeft via Stayman uitgevonden dat west ook een vierkaart harten heeft. Dan moet 4♥ het beste eindcontract zijn. West moet veel snijden in dit spel. Noord moet wel ♥H spelen als west ♥V zou voorspelen!

Spel 3

z / ow

♠ B107532
♥ 83
♦ V5
♣ V74

♠ A86
♥ H94
♦ A972
♣ 1098

Contract

♠ HV
♥ B1052
♦ 1064
♣ H632

♠ 94
♥ AV76
♦ HB83
♣ AB5

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1SA
	pas	2♥	pas	2♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♣10 (serie)

Zuid maakt 7 of 8 slagen

Noord wil natuurlijk dat schoppen troef wordt en dat zuid het spel speelt (de sterkste kaart blijft dan een geheim voor de tegenpartij). Via Jacoby is dat makkelijk voor elkaar te krijgen. Noord blijft zo laag mogelijk, want veel punten heeft hij niet!

Spel 4

w / allen

♠ 53
♥ HVB5
♦ AV72
♣ HB6

♠ A74
♥ A743
♦ 85
♣ 10752

Contract

♠ 109
♥ 1092
♦ HB1064
♣ V93

♠ HVB862
♥ 86
♦ 93
♣ A84

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1SA	pas	2♥
	pas	2♠	pas	4♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♥10 (serie)

Noord maakt 10 of 11 slagen

Zuid wil 4♠ spelen. Via Jacoby laat hij noord de leider worden in dat contract.

Spel 5

n / nz

- ♠ H105
- ♥ AV5
- ♦ HV1086
- ♣ V7

- ♠ 73
- ♥ B107
- ♦ A9752
- ♣ 1065

Contract

- ♠ V84
- ♥ H9632
- ♦ 4
- ♣ HB93

- ♠ AB962
- ♥ 84
- ♦ B3
- ♣ A842

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1SA	pas	2♥
	pas	2♠	pas	3SA
	pas	4♠	iedereen past	

Uitkomst: ♦4 (singleton)

Noord maakt 10 slagen

Zuid geeft via Jacoby aan noord door dat hij *precies een vijfkaart schoppen* heeft en voldoende punten voor de manche. Noord weet dat er een schoppenfit is en corrigeert naar 4♠. Met maar twee schoppen in handen zou noord gepast hebben op 3SA.

Spel 6

o / ow

- ♠ A75
- ♥ A63
- ♦ A952
- ♣ 1092

- ♠ HV4
- ♥ 107
- ♦ HV1064
- ♣ AV4

Contract

- ♠ 83
- ♥ VB9542
- ♦ 83
- ♣ B85

- ♠ B10962
- ♥ H8
- ♦ B7
- ♣ H763

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	1SA	pas	2♦	pas
	2♥	allen passen		

Uitkomst: ♣10 (serie)

West maakt 9 slagen

Oost gebruikt de Jacobyconventie om west leider te laten worden in een laag hartencontract. Als in oost in de eerste slag een kleine klaveren gelegd wordt moet zuid ook een kleintje spelen!

Spel 7

z / allen

- ♠ B65
- ♥ VB92
- ♦ H7
- ♣ AB82

- ♠ 3
- ♥ A643
- ♦ 952
- ♣ V7654

Contract

- ♠ V10972
- ♥ 1085
- ♦ A1083
- ♣ 9

- ♠ AH84
- ♥ H7
- ♦ VB64
- ♣ H103

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1SA
	pas	2♣	pas	2♠
	pas	3SA	allen passen	

Uitkomst: ♣4 (langste kleur)

Zuid maakt 10 of 11 slagen

Noord zoekt via Stayman uit of zuid misschien een vierkaart harten heeft. Als blijkt dat zuid die niet heeft wordt 3SA het eindcontract.

Spel 8

w / niem.

- ♠ V52
- ♥ 8743
- ♦ 10873
- ♣ 74

- ♠ H1073
- ♥ A105
- ♦ H4
- ♣ 9532

Contract

- ♠ AB84
- ♥ VB96
- ♦ AV5
- ♣ V6

- ♠ 96
- ♥ H2
- ♦ B962
- ♣ AHB108

C2-05

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	1SA	pas
	2♣	pas	2♥	pas
	3SA	pas	4♠	ieder past

Uitkomst: ♣A (serie)

Oost maakt 10 of 11 slagen

Na het 3SA-bod van west weet Oost dat west een vierkaart schoppen moet hebben. Hij corrigeert dus naar 4♠.

Kerndoelen

De cursist kan vertellen dat

- het met een zeer sterke kaart goed is om te openen met een bod op twee-hoogte
- na een één-opening het gevaar bestaat dat partner past met minder dan zes punten en dat de manche gemist wordt
- de opening van 2SA een sans-atoutverdeling belooft met precies 20-22 punten

De cursist kan uitleggen

- dat slem een contract is van 12 slagen (klein slem) of 13 slagen (groot slem)
- dat er met een geboden en gemaakt slemcontract veel extra punten zijn te verdienen
- wat 'azen vragen' is en waarom azen vragen nuttig kan zijn

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 5 (verder na de opening van 1SA)

2. Inleiding

Vertel

- dat handen die zo sterk zijn dat ook als partner minder dan 6 punten heeft de manche mogelijk is, geopend worden met een bod op *twee-hoogte*
- dat na een opening op één-hoogte partner immers past met minder dan 6 punten

3. Nieuwe theorie

De opening van 2SA

Leg uit wat de voorwaarden zijn voor de 2SA-opening:

- *precies* 20-22 punten
- een sans-atoutverdeling

Vertel

- dat ook na een 2SA-opening de conventies Stayman en Jacoby gebruikt kunnen worden
- nogmaals de voorwaarden voor het gebruik van deze conventies:
  - *Stayman* met een vierkaart harten en/of schoppen (en 5+ punten)
  - *Jacoby* met een vijfkaart of langer harten of schoppen (vanaf 0 punten)
  - zonder interesse in een hoge kleur *pas* met 0-4 punten, anders 3SA

♠ H63

♥ 84

♦ V742

♣ 8752

2SA   3SA

♠ H632

♥ 84

♦ V74

♣ 8752

2SA   3♣ (Stayman)

3♦   3SA

(of 3♥   3SA)

(of 3♠   4♠)

♠ H76532

♥ 84

♦ V74

♣ 87

2SA   3♥ (Jacoby)

3♠   4♠

4. Nieuwe theorie

Slem

Vertel dat

- een contract waarin je 12 slagen moet maken 'klein slem' heet
- een contract waarin je 13 slagen (alle slagen) moet maken 'groot slem' heet
- met het bieden en maken van een slemcontract veel extra punten zijn te verdienen
 (klein slem : niet kwetsbaar 500 punten, kwetsbaar 750 punten)
 (groot slem : niet kwetsbaar 1000 punten, kwetsbaar 1500 punten)
- voor het kunnen maken van klein slem er 32-33 punten nodig zijn
- voor het kunnen maken van groot slem er ongeveer 36 punten nodig zijn

♠ HV3	♠ AB9852	♠ HV3	♠ AB9
♥ AB10	♥ V8	♥ AB7	♥ H4
♦ AH63	♦ 872	♦ AH63	♦ V742
♣ H84	♣ AB	♣ H84	♣ VB105

2SA   3♥ (Jacoby)
 3♠   6♠ (32-34 punten en een
          schoppenfit)

Uitkomst: ♦V

Tel samen met de cursisten de verliezers (2).

Laat zien dat er 13 slagen zijn als de snit op

♥H lukt, anders maar 12 (op de derde harten van west gaat een ruiten in oost weg).

2SA   6SA (33-35 punten, geen fit
          in harten of schoppen)

Uitkomst: ♠7

Maak samen met de cursisten een speelplan: 8 vaste slagen, 3 slagen *zeker* te ontwikkelen in klaveren.

Nog één slag nodig: probeer of er een extra slag in ruiten is, zo niet: snijden in harten (slaagkans: $68 + 0.5 \times 32 = 84\%$)

5. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1, 3 en 7. Direct daarna bespreken.

6. Nieuwe theorie

Azen vragen

Leg uit dat

- slem niet gemaakt wordt als de tegenpartij te veel Azen heeft
- er een manier is om er achter te komen hoeveel Azen partner heeft
- dat 'Azen vragen' heet
- daarvoor het *conventionele* bod 4SA gebruikt wordt
- de reactie van partner na 4SA is:

0 of 4 Azen:	5♣
1 Aas:	5♦
2 Azen:	5♥
3 Azen:	5♠

Laat zien dat het aantal Azen dat partner aangeeft beslissend is voor het vervolg:

♠ AH1075	Je opent met 1♠, partner biedt direct 4♠. Waarschijnlijk is het slem.
♥ A86	- Je biedt 4SA (Azen vragen)
♦ HV9	- Als partner 5♣ biedt (geen Aas) dan bied je 5♠ (einde)
♣ H3	- Als partner 5♦ of 5♥ biedt is jouw bod 6♠

7. Werkblad

De cursisten maken opgave 4. Direct daarna bespreken.

8. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 6
- herhalen de theorie van hoofdstuk 5 (verder na de opening van 1SA)
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

9. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

10. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / niem.

♠ H82
♥ 10974
♦ 1043
♣ V102

♠ 10973
♥ 85
♦ 85
♣ AB965

Contract

♠ AVB6
♥ HV
♦ HVB7
♣ H87

♠ 54
♥ AB632
♦ A962
♣ 43

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	2SA	pas
	3♣	pas	3♠	pas
	4♠	allen passen		

Uitkomst: ♣4 (korte kleur)

Oost maakt 10 slagen

Zuid heeft een lastige start. Geen enkele kleur voelt 'lekker'.

Oost verliest twee rode Azen en na de start met klaveren blijkt er ook een verliezer in klaveren te zijn. De snit op ♠H mag dus niet mislukken!

Spel 2

o / nz

♠ AHV8
♥ B8
♦ AV10
♣ HB74

♠ 32
♥ AH7
♦ 9753
♣ 10532

Contract

♠ B109764
♥ 52
♦ B2
♣ AV9

♠ 5
♥ V109643
♦ H864
♣ 86

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	pas	2SA	pas	3♦
	pas	3♥	pas	4♥
	ieder past			

Uitkomst: ♠B (serie)

Noord maakt 9 of 10 slagen

Noord moet oppassen dat hij geen twee klaveren-slagen verliest. Het best gooit hij in zuid op zijn hoge schoppen snel één of twee klaveren af.

Spel 3

z / ow

♠ V6
♥ A109742
♦ AV7
♣ 74

♠ 1084
♥ 83
♦ 10543
♣ HV93

Contract

♠ B97532
♥ V6
♦ 92
♣ 1065

♠ AH
♥ HB5
♦ HB86
♣ AB82

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				2SA
	pas	3♦	pas	3♥
	pas	4SA	pas	5♥
	pas	6♥	iedereen past	

Uitkomst: ♣H (serie)

Zuid maakt alle slagen.

Zuid heeft een beetje geluk nodig.

Als hij een troefslag verliest gaat er ook direct een klaverenslag verloren. Het best is om met 9 troeven samen ♥A en ♥H te spelen.

Spel 4

w / allen

♠ B10
♥ A96
♦ 1053
♣ VB1083

♠ AH
♥ HVB7
♦ AV9
♣ H752

Contract

♠ 976432
♥ 84
♦ 874
♣ 94

♠ V85
♥ 10532
♦ HB62
♣ A6

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	2SA	pas	3♥	pas
	3♠	iedereen past		

Uitkomst: ♣V (serie)

West maakt 9 slagen

Merk op dat als west SA speelt (2SA, 3SA?) de schoppenkleur van oost waardeloos is, er wordt geen slag mee gemaakt.

In 3♠ heeft oost zelfs drie slagen kunnen maken in de schoppenkleur!

Spel 5

n / nz

♠ V54
♥ AHV
♦ HV98
♣ A54

♠ 63
♥ 753
♦ 10732
♣ 10762

Contract

♠ 10982
♥ B109
♦ 654
♣ H98

♠ AHB7
♥ 8642
♦ AB
♣ VB3

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		2SA	pas	3♣
	pas	3♦	pas	4SA
	pas	5♥	pas	7SA
	iedereen past			

Uitkomst: ♠ 10 (serie)

Noord maakt 13 slagen

Noord telt 12 slagen. Probeer eerst of de 13^e harten hoog wordt. Als dat niet lukt, snijden in klaveren.

De hartenkleur zit netjes 3-3 (goed geteld?).

Spel 6

o / ow

♠ H3
♥ 109875
♦ A8
♣ H965

♠ 1087
♥ AHVB
♦ HV10
♣ AV8

Contract

♠ VB4
♥ 43
♦ B975
♣ B1072

♠ A9652
♥ 62
♦ 6432
♣ 43

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	2SA	pas	3SA	ieder past

Uitkomst: ♥ 10 (serie)

West maakt 9 slagen

West moet de ruiten en de klaveren ontwikkelen om voldoende slagen te kunnen maken.

Spel 7

z / allen

♠ B3
♥ H853
♦ V1053
♣ H84

♠ 7542
♥ 96
♦ 764
♣ 9763

Contract

♠ HV8
♥ AV107
♦ HB8
♣ AVB

♠ A1096
♥ B42
♦ A92
♣ 1052

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	pas	pas	2SA	ieder past

Uitkomst: ♠ 10 (hoogste middenserie)

Oost maakt 6 of 7 slagen (heel misschien zelfs 8)

West kan alleen maar passen. Om Stayman te mogen gebruiken moet de manche kansrijk zijn (5 punten of meer).

Spel 8

w / niem.

♠ V10964
♥ V4
♦ 754
♣ B73

♠ 73
♥ A73
♦ 962
♣ A10642

Contract

♠ H85
♥ 10852
♦ H1083
♣ 98

♠ AB2
♥ HB96
♦ AVB
♣ HV5

C2-06

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	pas	2SA
	pas	3♥	pas	3♠
	pas	3SA	pas	4♠
	ieder past			

Uitkomst: ♦ 9 (hoogste van 'niets')

Zuid maakt 10 of 11 slagen

Noord geeft aan dat hij *precies een vijfkaart in schoppen* heeft. Zuid weet dat er een fit is en hij corrigeert dus naar 4♠. Oost speelt beter niet ♦ H in de eerste slag (oost weet dat zuid ♦ AVB heeft!)

Kerdoelen

De cursist kan vertellen dat

- een opening op twee-hoogte wordt gebruikt als de manche mogelijk kan zijn, ook als partner minder dan zes punten heeft
- de openingen 2♦, 2♥ en 2♠ een sterke zeskaart of twee sterke vijfkaarten belooft en 8 à 9 speelslagen
- de opening van 2♣ niets over de klaverenkleur zegt maar een kaart aangeeft waarmee de manche praktisch zeker is of een sans-atoutverdeling vanaf 23 punten

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 6 (sterke openingen)

2. Inleiding

Vertel nogmaals

- dat handen die zo sterk zijn dat ook als partner minder dan 6 punten heeft de manche mogelijk is, geopend worden met een bod op *twee-hoogte*

3. Nieuwe theorie

De openingen van 2♦, 2♥ en 2♠

Leg uit wat de voorwaarden zijn voor deze openingen:

- minstens een sterke zeskaart of twee sterke vijfkaarten
- 8 à 9 speelslagen

Vertel dat er niet gepast mag worden na een dergelijke opening.

Geef aan dat de antwoorden op een 2♦-, 2♥- en 2♠-opening zijn:

met steun (drie kaarten of meer):

- 2SA: een *zeer* zwakke hand, als openaar zijn kleur herhaalt pas je
- 4 in partners (hoge) kleur met een kaart waarmee je wel de manche wilt spelen maar beslist geen slem
- 3 in partners kleur met een kaart waarmee misschien slem mogelijk is

♠ 763

♥ B84

♦ 742

♣ 8752

♠ H63

♥ B4

♦ VB74

♣ 8752

♠ HV65

♥ V84

♦ A743

♣ 87

2♦   2SA

2♠   4♠

2♥   3♥

zonder steun in de openingskleur:

- een eigen kleur (een goede kleur en 8+ punten)
- 2SA met alle overige handen

4. Nieuwe theorie

De opening van 2♣

Vertel dat dit de sterkste opening is en dat dit bod

- niets zegt over de klaverenkleur
- een kaart belooft die zo sterk is dat de manche zeker is
- ook een sans-atouthand kan aangeven met 23 punten of meer

Leg uit wat de antwoorden zijn op de opening van 2♣:

- een goede eigen kleur (5+ klaart) mag geboden worden (8+ punten)
- in alle andere gevallen is het antwoord 2♦

Vertel dat de openaar na het te verwachten 2♦-bod vervolgens

- de kleur biedt die hij troef zou willen maken
- SA biedt met een sans-atoutverdeling, 2SA met 23-24 punten (op dit bod mag gepast worden!), 3SA met meer punten

♠ AHV953

♥ AH8

♦ 3

♣ HVB

♠ 742

♥ V8

♦ 8752

♣ 7642

♠ HV3

♥ AB8

♦ AHV3

♣ A74

♠ 52

♥ 7532

♦ 742

♣ 9853

2♣

2♦

2♠

4♠ Ik wil niet hoger! of:

3♠ (met ♣A of ♦A) Slem?

2♣

2♦

2SA

pas

Hoog genoeg! (0-1 punt)

3♣

(met ♥H) Stayman

3♦

(met een 5+ kaart harten)

Leg nog een keer uit dat juist met een zwakke hand direct de manche geboden moet worden. Met bijvoorbeeld een Aas zijn er slemkansen en wordt er zo laag mogelijk geboden.

Met 0 of 1 punt kun je beter passen, met meer kun je Stayman gebruiken. Met een 5- of 6-kaart schoppen of harten gebruik je altijd Jacoby

5. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1, 4, 7 en 10. Direct daarna bespreken.

6. Werkblad

De cursisten maken opgave 4. Direct daarna bespreken.

7. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 7
- herhalen de theorie van hoofdstuk 6 (sterke openingen)
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

8. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

9. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / niem.

♠ H1075
♥ 42
♦ B10843
♣ H3

♠ AV94
♥ HVB6
♦ AV6
♣ AV

Contract

♠ B63
♥ 10873
♦ H97
♣ 652

♠ 82
♥ A95
♦ 52
♣ B109874

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	pas	pas
	2♣	pas	2♦	pas
	2SA	pas	3♣	pas
	3♥	pas	4♥	ieder past

Uitkomst: ♦ B (serie)

West maakt 10 slagen

Na 2SA informeert oost via Stayman naar het bezit in de hoge kleuren van west.

Spel 2

o / nz

♠ AHV8
♥ B8
♦ AV10
♣ HB74

♠ 32
♥ AH7
♦ 9753
♣ 10532

Contract

♠ B109764
♥ 52
♦ B2
♣ AV9

♠ 5
♥ V109643
♦ H864
♣ 86

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	pas	2SA	pas	3♦
	pas	3♥	pas	4♥
	ieder past			

Uitkomst: ♠ B (serie)

Noord maakt 9 of 10 slagen

Noord moet beginnen met het afgooien van één of twee klaveren in zuid op zijn hoge schoppen. Anders gaat hij zeker down.

Spel 3

z / ow

♠ 6532
♥ 10954
♦ 95
♣ HV2

♠ 8
♥ HVB
♦ AHB1074
♣ A75

Contract

♠ HV7
♥ 873
♦ V3
♣ B8643

♠ AB1094
♥ A62
♦ 862
♣ 109

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	2♦	pas	2SA	pas
	3♦	pas	3SA	ieder past

Uitkomst: ♠ B (hoogste middenserie)

Oost maakt 10 slagen

Oost kiest voor 3SA (in plaats van 5♦). Zoals de kaarten liggen wordt 3SA makkelijk gemaakt (ga na dat als noord ♥ A heeft 3SA down gaat).

Spel 4

w / allen

♠ 1097642
♥ A8
♦ A54
♣ B6

♠ H8
♥ 1053
♦ 10872
♣ 10974

Contract

♠ 53
♥ 7642
♦ V3
♣ V8532

♠ AVB
♥ HVB9
♦ HB96
♣ AH

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	pas	2♣
	pas	2♦	pas	2SA
	pas	3♥	pas	3♠
	pas	4SA	pas	5♥
	pas	6♠	iedereen past	

Uitkomst: ♣ 10 (serie)

Zuid maakt 12 slagen

De schoppenkleur van noord is veel te slecht om direct na 2♣ te mogen bieden. Na 2SA van zuid telt noord voldoende punten voor slem. Via Jacoby en Azen vragen komen NZ in 6♠.

Spel 5

n / nz

♠ 1083
♥ -
♦ AB1053
♣ 108642

♠ 762
♥ A93
♦ HV72
♣ 753

Contract

♠ HV9
♥ HVB1075
♦ 84
♣ AH

♠ AB54
♥ 8642
♦ 96
♣ VB9

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	2♥	pas
	4♥	iedereen past		

Uitkomst: ♣V (serie)

Oost maakt 10 slagen

West heeft twee slagen voor oost.
West wil graag 4♥ spelen, maar niet hoger.
Hij biedt direct 4♥.

Spel 6

o / ow

♠ AV7
♥ 7
♦ AHV1073
♣ AV4

♠ 642
♥ B10853
♦ 4
♣ 10752

Contract

♠ 95
♥ A642
♦ B862
♣ H83

♠ HB1083
♥ HV9
♦ 95
♣ B96

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	pas	2♦	pas	2♠
	pas	3♠	pas	4SA
	pas	5♥	pas	6♠
	iedereen past			

Uitkomst: ♥B (serie)

Zuid maakt 12 slagen. Zuid belooft met 2♠ een mooie vijfkaart en 8+ punten. Na het troeftrekken de ruitenkleur afspelen (de vierde ruiten moet worden afgetroefd omdat oost ♦B nog heeft). In zuid kunnen dan de verliezende klavieren weg.

Spel 7

z / allen

♠ AHV10865
♥ AH
♦ HV9
♣ 6

♠ 7
♥ V7432
♦ A752
♣ A104

Contract

♠ B2
♥ B109
♦ B103
♣ HVB98

♠ 943
♥ 865
♦ 864
♣ 7532

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	pas	2♣	pas	2♦
	pas	2♠	pas	4♠
	ieder past			

Uitkomst: ♣H (serie)

Noord maakt 10 slagen

Zuid heeft helemaal niets, maar passen mag niet.
Noord heeft aangegeven dat hij op eigen kracht de manche kan spelen met schoppen troef. Zuid biedt direct 4♠ als teken dat hij beslist niet hoger wil.

Spel 8

w / niem.

♠ H72
♥ A10832
♦ 84
♣ B83

♠ AB1063
♥ B75
♦ 96
♣ V96

Contract

♠ V
♥ HV4
♦ AVB1073
♣ AH2

♠ 9854
♥ 96
♦ H52
♣ 10754

C2-07

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	2♦	pas
	2♠	pas	3♦	pas
	3SA	iedereen past		

Uitkomst: ♥2 (langste kleur)

West maakt 11 slagen

Oost kan de schoppen van west niet steunen, daarom kiest west voor 3SA.

Kerdoelen

De cursist kan vertellen

- wat de reden is om een preëemptief bod te doen en aan welke voorwaarden een preëemptief bod behoort te voldoen
- welke acties je kunt ondernemen als de tegenpartij preëemptief heeft geopend

De cursist kan uitleggen dat wanneer er met troef gespeeld wordt

- de sterkte van een kaart toeneemt als er korte kleuren en/of extra troeven zijn

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 7 (sterke openingen, vervolg)

2. Inleiding

Vertel dat

- in veel gevallen één van de partijen het bieden rustig kan opbouwen om op die manier uit te vinden wat de beste speelsoort is en hoe hoog er geboden kan worden
- opbouwend bieden veel lastiger wordt als de tegenpartij zich met de bieding gaat bemoeien (volgbod, informatiedoublet)

3. Nieuwe theorie

Preëemptieve biedingen

Leg uit wat

- er onder een preëemptieve bieding wordt verstaan
- het doel van een dergelijke bieding is
- de voorwaarden zijn om een preëemptief bod te mogen doen:
  - minimaal een goede zeven-kaart
  - maximaal 10 punten
  - niet kwetsbaar drie slagen te hoog
  - kwetsbaar twee slagen te hoog
  - de 'inzet' is dus maximaal 500 punten (als je gedoubleerd down gaat)

♠ HVB98653

♥ 9

♦ 852

♣ 7

3♠

7 slagen, kwetsbaar

(niet kwetsbaar 4♠)

♠ B8

♥ 63

♦ AVB10862

♣ 72

3♦

6 slagen, niet kwetsbaar

(kwetsbaar geen bod)

♠ B53

♥ AVB9863

♦ 97

♣ V

(1♣) 3♥

6 slagen, niet kwetsbaar

een preëemptief *volgbod*

4. Werkblad

De cursisten maken opgave 1. Direct daarna bespreken.

5. Nieuwe theorie

De tegenpartij heeft preëemptief geopend

Leg uit dat

- wanneer de tegenpartij preëemptief heeft geopend het verdere bieden lastig is en niet zonder risico
- als je biedt je het risico loopt (gevoelig) down te gaan
- als je niet biedt je misschien een goed contract (de manche?) mist

Vertel wat de voorwaarden zijn om 'verantwoord' te bieden nadat de tegenpartij preëemptief heeft geopend:

- een volgbod met 12-15 punten en een goede vijfkaart
- doublet (informatief) is een opening met interesse voor de niet geboden kleuren
- doublet om een heel sterk spel aan te geven, na het antwoord van partner biedt je:
  - de eigen sterke kleur
  - SA met een sterke evenwichtige verdeling met dekking in de kleur van de tegenpartij

6. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 4 en 7. Direct daarna bespreken.

7. Nieuwe theorie

Herwaarderen

Leg uit dat wanneer er troefovereenkomst is er voor korte kleuren en extra troeven punten bijgeteld mogen worden, je kaart wordt 'sterker'.

- een doubleton: 1 punt
- een singleton: 2 punten
- een renonce: 3 punten
- elke extra troef: 1 punt

Vertel ook dat de 13-puntengrens voor een opening niet meer zo strak gehanteerd hoeft te worden en leg de regel van 20 uit (het aantal punten plus het aantal kaarten in de twee langste kleuren moet minstens 20 zijn).

♠ HB75		♠ AV643	(tel samen met de cursisten de verliezers)
♥ 9	N	♥ B74	
♦ HV762	w o	♦ 83	(laat ook zien dat met ♦ B of ♣ B
♣ HV3	z	♣ 962	i.p.v. ♥ B de kansen op het maken
			van 4♠ beter worden)
1♦		1♠	
3♠ (16 punten)		4♠ (9 punten)	

8. Werkblad

De cursisten maken opgave 10. Direct daarna bespreken.

9. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 8
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

10. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

11. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / niem.

♠ 65
♥ 52
♦ HVB10874
♣ 94

♠ H73
♥ B8763
♦ A95
♣ A2

Contract

♠ VB94
♥ AV94
♦ 6
♣ HV83

♠ A1082
♥ H10
♦ 32
♣ B10765

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		3♦	dbl	pas
	4♥	pas	pas	pas

Uitkomst: ♦ H (serie) of ♠ 6 (korte kleur)

West maakt 10 of 11 slagen

Noord telt 6 ruitenslagen en kan dus met een bod op drie-hoogte beginnen. Oost heeft 14 punten en kiest voor een informatie-doublet. West biedt direct de manche, hij weet dat er voldoende punten zijn en dat oost minstens een driekaart harten heeft.

Spel 2

o / nz

♠ B1073
♥ 43
♦ A92
♣ 10752

♠ A964
♥ 7
♦ 108543
♣ V63

Contract

♠ 52
♥ HV109862
♦ VB6
♣ 8

♠ HV8
♥ AB5
♦ H7
♣ AHB94

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			3♥	3SA
	pas	pas	pas	

Uitkomst: ♥ 7 (kleur partner) of ruiten (lange kleur)

Zuid maakt 8 tot 10 slagen

Oost kan net met 3♥ beginnen. Zuid biedt 3SA. Hij hoopt dat de resterende punten een beetje eerlijk over west en noord verdeeld zitten.

Spel 3

z / ow

♠ V75
♥ -
♦ 52
♣ AVB107652

♠ B10942
♥ A952
♦ 10763
♣ -

Contract

♠ AH63
♥ HVB6
♦ AB94
♣ H

♠ 8
♥ 108743
♦ HV8
♣ 9843

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			dbl	pas
	pas	4♣	dbl	5♣
	pas	pas	dbl	ieder past

Uitkomst: ♥ H (serie)

Noord maakt 11 slagen

Een lastig spel om te bieden. OW kunnen 4♠ maken (kwetsbaar +620). NZ vinden het niet erg in 5♣ (gedoubleerd) een paar down te gaan. Maar met slechts 14 punten samen wordt 5♣ gemaakt. De kracht van lange kleuren!

Spel 4

w / allen

♠ V102
♥ A8
♦ B8
♣ V108732

♠ H64
♥ B10743
♦ 4
♣ AB65

Contract

♠ AB75
♥ HV96
♦ 76
♣ H94

♠ 983
♥ 52
♦ AHV109532
♣ -

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	1♥	4♦
	4♥	iedereen past		

Uitkomst: ♦ A (serie)

Oost maakt 10 slagen

Zuid telt 8 slagen en mag dus 4♦ bieden (twee slagen te hoog). Mogelijk biedt zuid nog 5♦, en OW dan misschien weer 5♥.

Spel 5

n / nz

♠ H92
♥ AB73
♦ 9
♣ HV865

♠ V1075
♥ 109652
♦ 42
♣ A2

Contract

♠ B64
♥ 8
♦ HVB8753
♣ B7

♠ A83
♥ HV4
♦ A106
♣ 10943

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		1♣	3♦	3SA
	iedereen past			

Uitkomst: ♦4 (kleur partner)

Zuid maakt 10 of 11 slagen (of down!)

Zuid heeft een opening en een redelijke ruitendekking, hij waagt 3SA.

Heeft zuid de eerste ruitenslag direct genomen met ♦A? Dan gaat zuid down, ga na waarom!

Spel 6

o / ow

♠ A6
♥ A763
♦ 9752
♣ A84

♠ 42
♥ HV94
♦ AH8
♣ 10753

Contract

♠ HVB98753
♥ 85
♦ 3
♣ B2

♠ 10
♥ B102
♦ VB1064
♣ HV96

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			3♠	pas
	4♠	iedereen past		

Uitkomst: ♣H (serie)

Oost maakt 9 of 10 slagen

West weet dat oost (kwetsbaar) twee slagen te hoog heeft geboden. Hij heeft zelf drie slagen, dus 4♠ is mogelijk. Als zuid met ♦V start maakt oost zijn contract, hij gooit een verliezende klaveren af op de tweede hoge ruiten.

Spel 7

z / allen

♠ A83
♥ 932
♦ B732
♣ B107

♠ B10742
♥ -
♦ 985
♣ AH642

Contract

♠ HV95
♥ V4
♦ AHV4
♣ V95

♠ 6
♥ AHB108765
♦ 106
♣ 83

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				3♥
	pas	pas	dbl	pas
	4♠	allen passen		

Uitkomst: ♥9 (kleur partner)

West maakt 12 slagen

Door de renonce harten van west is het zelfs slem!

Spel 8

w / niem.

♠ AHB965
♥ HV
♦ 5
♣ HVB7

♠ 8
♥ 964
♦ HVB10964
♣ 62

Contract

♠ 1073
♥ A1053
♦ A2
♣ A1054

♠ V42
♥ B872
♦ 873
♣ 983

C2-08

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	3♦	dbl	pas	3♥
	pas	3♠	4♦?	4♠
	pas	pas	pas	

Uitkomst: ♦A (kleur partner)

Noord maakt 9 of 10 slagen

Noord begint met een informatiedoublet, daarna biedt hij zijn eigen kleur. Zuid weet nu dat noord zéér sterk is. Zuid biedt de manche, al of niet na een 4♦ bod van west. 5♦ gaat maar twee down!

Kerdoelen

De cursist kan een aantal factoren opnoemen waarmee rekening moet worden gehouden bij het spelen van een sans-atoutcontract. Hij kan vertellen dat

- de 'beschikbare' tijd
  - de keuze van werkkleur kan beïnvloeden
  - de aanpak van de werkkleur kan bepalen
- de communicatie tussen de hand van de leider en die van de dummy een belangrijke overweging is bij het maken van het speelplan
- dat ophouden een manier is om de communicatie tussen de handen van de tegenstanders te verstoren

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 8 (preëemptief bieden)

2. Herhaling

Herhaal de theorie van hoofdstuk 2 (het speelplan in een sans-atoutcontract).

Neem nogmaals de stappen door die worden genomen voordat de eerste kaart in dummy wordt bijgespeeld:

- tellen van de vaste slagen en de extra slagen die gemaakt moeten worden voor het maken van het contract
- vaststellen hoeveel extra slagen er per kleur kunnen worden gemaakt / ontwikkeld en of die slagen 'zeker' of 'misschien' zijn
- het maken van een speelplan op grond van deze gegevens

West speelt 3SA. De uitkomst is ♥V

♠ AV53		♠ 96
♥ A54	■	♥ H8
♦ B105		♦ HV964
♣ H62		♣ AV74

	Vaste slagen	Extra slagen	
		Zeker	Misschien
♠	1		1
♥	2		
♦		4	
♣	3		1
Totaal:	6		

Speelplan:

- De werkkleur is ruiten.
- Neem de eerste slag (het maakt niet uit in welke hand) en ga ruiten spelen
- Je maakt minstens 10 slagen.

3. Nieuwe theorie

Complicaties in een sans-atoutcontract: 'tijd'

Leg uit dat een van de factoren die van belang is bij het maken van het speelplan 'tijd' is (in de bridgeliteratuur kom je ook vaak de term 'tempo' tegen)

Het best doe je dat aan de hand van een paar voorbeelden:

West speelt 3SA, de uitkomst is in beide spellen ♠B.

♠B		♠B	
♠ A8	♠ H9	♠ AV	♠ 976
♥ V5	♥ HB8	♥ 975	♥ A82
♦ AB95	♦ HV642	♦ AHVB	♦ 642
♣ B10862	♣ V74	♣ A984	♣ VB102

7 vaste slagen, extra slagen zijn te ontwikkelen in harten (2 zeker) of klaveren (3 zeker).

Je hebt niet de 'tijd' om de klaverenkleur te kiezen voor de benodigde extra slagen.

Daarvoor moet je tweemaal van slag, maar vanwege het gevaar in de schoppenkleur kun je je dat nog maar éénmaal veroorloven.

8 vaste slagen, klaveren is de werkkleur.

De manier om zo veel mogelijk slagen te maken in die kleur is ♣V voorspelen uit oost en snijden. Om zo te spelen moet je eerst oversteken naar noord via ♥A. Dat kun je je echter niet veroorloven, je moet niet je enige hartendekking opgeven.

Speel gewoon ♣A en klaveren door en je haalt minstens 9 slagen.

4. Nieuwe theorie

Complicaties in een sans-atoutcontract: 'communicatie'

Vertel dat het kunnen oversteken van de ene hand naar de andere vaak heel belangrijk is, bijvoorbeeld in de juiste hand aan slag te zijn om te snijden of om vrije kaarten te spelen. Maak duidelijk dat ook voor de tegenspelers communicatie belangrijk kan zijn.

West speelt 3SA, de uitkomst is in beide gevallen de Heer van een vijfkaart:

♦ H (van ♦ HVB103)		♥ H (van ♥ HVB106)	
♠ A8532	♠ H9	♠ AV3	♠ 976
♥ -	♥ AHVB	♥ 95	♥ A82
♦ A75	♦ 642	♦ AHVB	♦ 642
♣ AV862	♣ 7543	♣ H984	♣ VB102

Dank zij ♠H is er 'communicatie' met de oosthand. In oost aan slag komen is nodig om de hoge harten te kunnen incasseren en om te kunnen snijden in klaveren voor de negende slag.

Voor het maken van 3SA zijn er klaverenslagen nodig. Onvermijdelijk komen NZ met ♣A aan slag en maken dan een aantal slagen in harten. Als je ♥A tweemaal nietneemt heeft zuid geen harten meer. Als je geluk hebt heeft zuid ♣A. Zuid kan geen harten spelen en kan noord niet bereiken voor het maken van zijn vrije harten. De communicatie tussen noord en zuid is verbroken. Dit heet 'ophouden'.

5. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1 en 3. Direct daarna bespreken.

6. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 9
- maken de resterende opgaven van werkblad 1
- herhalen de theorie van hoofdstuk 2

7. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

De oefenspellen zijn (nagenoeg) hetzelfde als de spellen van de werkbladen in Contract. Wijs de cursisten daarop zodat ze (nog een keer) kunnen nalezen wat de gedachtegang is die naar de juiste speelwijze leidt.

8. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / -

♠ H1098
♥ 82
♦ 632
♣ VB103

♠ B53
♥ H5
♦ HVB107
♣ 975

Contract

♠ A42
♥ A963
♦ 94
♣ AH86

♠ V76
♥ VB1074
♦ A85
♣ 42

C2-09

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1SA	pas
	3SA	iedereen	past	

Uitkomst: ♥V (serie)

Oost maakt 9 slagen

Voor het maken van het contract is de ruitenkleur van west heel belangrijk. Die kleur moet vier slagen opleveren. Als zuid ♦A niet direct neemt (heel goed!) is ♥H noodzakelijk als entree naar west. Neem de eerste slag dus met ♥A.

Spel 2

o / nz

♠ H72
♥ A65
♦ AHVB
♣ AHV

♠ V105
♥ H743
♦ 985
♣ 542

Contract

♠ B986
♥ 982
♦ 107
♣ B1097

♠ A43
♥ VB10
♦ 6432
♣ 863

C2-09

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	2♣	pas	pas
	pas	3SA	pas	2♦
	pas	5♠	pas	4SA
	iedereen	past	6SA	

Uitkomst: ♣B (serie)

Noord maakt 12 slagen omdat ♥H bij west zit. De hartenkleur brengt dan (door te snijden) drie slagen op.

Spel 3

z / ow

♠ 95
♥ HVB96
♦ 876
♣ V53

♠ A832
♥ A43
♦ VB93
♣ H7

Contract

♠ HVB
♥ 72
♦ H1054
♣ A864

♠ 10764
♥ 1085
♦ A2
♣ B1092

C2-09

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	1♦	1♥	2♣	pas
	2SA	pas	3SA	ieder past

Uitkomst: ♥H (serie)

West maakt 10 slagen

West neemt ♥A de eerste twee keer niet (twee maal ophouden). Zuid heeft ♦A en kan zijn partner niet bereiken om nog meer hartenlagen te maken.

Spel 4

w / allen

♠ 854
♥ B72
♦ 85
♣ A9842

♠ V9763
♥ 1063
♦ B74
♣ 106

Contract

♠ 102
♥ V984
♦ H1062
♣ HVB

♠ AHB
♥ AH5
♦ AV93
♣ 753

C2-09

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	pas	2SA
	pas	3SA	iedereen	past

Uitkomst: ♠3 (langste kleur)

Zuid maakt 9 of 10 slagen

Zuid heeft extra klaverenslagen nodig om zijn contract te kunnen maken. Tweemaal uit zuid en noord een kleine klaveren spelen. Daarna liggen er drie slagen in noord (bereikbaar via ♣A).

Spel 5

n / nz

♠ VB109
♥ 743
♦ V95
♣ A42

♠ H754
♥ A
♦ A432
♣ HVB10

Contract

♠ A83
♥ HVB10
♦ 76
♣ 9753

C2-09

♠ 62
♥ 98652
♦ HB108
♣ 86

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	pas	pas
	1♣	pas	1♥	pas
	1♠	pas	3♣	pas
	3SA	iedereen	past	

Uitkomst: ♠V (serie)

West maakt 10 slagen

De eerst slag is voor ♠H, de tweede slag voor ♥A. Daarna pas wordt de werkkleur, klaveren, gespeeld.

Ga na dat bij een andere volgorde van spelen down gaan onvermijdelijk is (waarom?).

Spel 7

z / allen

♠ A
♥ 762
♦ 754
♣ AH8432

♠ VB1063
♥ V3
♦ H98
♣ VB5

Contract

♠ 8542
♥ H1098
♦ B106
♣ 106

C2-09

♠ H97
♥ AB54
♦ AV32
♣ 97

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♦
	1♠	2♣	pas	2SA
	pas	3SA	iedereen	past

Uitkomst: ♠V (serie)

Zuid maakt 9 slagen

Zuid geeft onmiddellijk een klaverenslag weg (hij speelt ♣2 uit noord). Zo blijft de communicatie met de noordhand in stand.

Als blijkt dat de klaveren bij OW 3-2 zitten haalt zuid zijn contract.

Spel 6

o / ow

♠ A102
♥ A976
♦ 102
♣ V1093

♠ 94
♥ B432
♦ VB83
♣ A64

Contract

♠ H75
♥ HV5
♦ AH65
♣ H72

C2-09

♠ VB863
♥ 108
♦ 974
♣ B85

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			1♦	pas
	1♥	pas	2SA	pas
	3SA	iedereen	past	

Uitkomst: ♠3 (langste kleur)

Oost maakt 9 of 10 slagen

Noord wint de eerste slag (waarschijnlijk) met ♠A en speelt ♠10 door. Oost moet die slag niet nemen. Als even later blijkt dat de speler met ♥A (noord) geen schoppen meer heeft maakt oost makkelijk zijn contract.

Spel 8

w / niem.

♠ 843
♥ A74
♦ HV2
♣ AB85

♠ A92
♥ B9852
♦ 109
♣ V104

Contract

♠ 765
♥ HV103
♦ 8654
♣ 97

C2-09

♠ HVB10
♥ 6
♦ AB73
♣ H632

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1♣	pas	1♦
	pas	1SA	pas	3SA
	pas	pas	pas	

Uitkomst: ♥H (serie)

Noord maakt 8 of 9 slagen.

Noord heeft niet de tijd om de schoppen te ontwikkelen. Hij mag niet van slag vanwege het gevaar in harten. Hij moet hopen op vier klaverenslagen. De kleur moet dat 3-2 zitten én west moet ♣V hebben. Niet zo'n grote kans, maar beter dan géén kans (als je op de schoppen afgaat).

Kerdoelen

De cursist kan vertellen dat bij het spelen van een troefcontract

- als eerste het aantal verliezers geïnventariseerd wordt
- vervolgens wordt bekeken welke verliezers kunnen worden weggewerkt, hoe dat moet gebeuren en hoe snel dat moet gebeuren
- daarom het troeftrekken soms beter even kan worden uitgesteld

De cursist kan verschillende manieren noemen om van een verliezer af te komen:

- snijden
- aftroeven in dummy

- afgooien op hoge kaarten of op vrij te spelen kaarten van de andere hand

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 9 (Complicaties in een sans-atoutcontract)

2. Inleiding

Zet (nogmaals) de verschillen tussen het afspelen van een sans-atoutcontract en een troefcontract op een rij:

- bij het afspelen van een sans-atoutcontract tel je de vaste slagen en bekijk je hoe je de extra slagen kunt maken die je nodig hebt voor je contract.
- bij het afspelen van een troefcontract tel je de verliezers per kleur en bekijk je welke verliezers je kunt vermijden of wegwerken.

3. Herhaling

Vertel dat - wanneer duidelijk is hoe bepaalde verliezers voorkomen kunnen worden - er een speelplan gemaakt moet worden dat daar rekening mee houdt:

	♦ V		
♠ AVB953		♠ H6	West speelt 4♠. De uitkomst is ♦V.
♥ A83	■	♥ H64	
♦ 8		♦ H7542	
♣ AV6		♣ 972	

West speelt ♦H in oost, maar zuid neemt ♦A en vervolgt ♦7 die west aftroeft. Hoe verder?

Tel met de cursisten de verliezers. Kom samen tot de conclusie dat de enige vermijdbare verliezer er een in klaveren is en dat er dan gesneden moet worden op ♣H.

Speelplan:

- trek de troeven (beginnen met ♠H)
- steek over naar oost via ♥H
- neem de klaverensnit

Verwissel nu ♥H en ♥8. Het begin van het spelen is hetzelfde. Laat de cursisten het verschil in speelplan ontdekken (als aan slag in oost met ♠H direct snijden in klaveren).

Laat uitleggen waarom niet eerst alle troeven er uit gehaald kunnen worden (♠H is nu de enige entree naar de oosthand).

4. Nieuwe theorie

Een verliezer wegwerken op een hoge kaart in de andere hand

Laat aan de hand van voorbeelden zien hoe verliezers weg kunnen op hoge kaarten van de andere hand:

	♦ H		
♠ AVB953		♠ H64	West speelt 6♠. De uitkomst is ♦ H.
♥ A8	■	♥ HV4	
♦ 865		♦ A7432	
♣ A6		♣ H7	

Laat de cursisten uitvinden dat van de twee ruitenverliezers er eentje weg kan op de derde harten van oost.

Speelplan: troeftrekken, op ♥V gaat ♦5 weg. 6♠ precies gemaakt.

	♦ H		
♠ VB109753		♠ H64	West speelt 6♠. De uitkomst is ♦ H.
♥ A8	■	♥ HV4	
♦ 85		♦ A7432	
♣ A6		♣ H7	

In bovenstaand voorbeeld zijn ♠A en ♦6 verdwenen. In plaats daarvan ♠10 en ♠7.

Kom samen tot de conclusie dat er nu geen tijd is om eerst troef te trekken!

Speelplan: eerst op ♥V ♦5 weggooien. Als dat goed gaat troeftrekken. 6♠ precies gemaakt.

	♣ V		
♠ VB10953		♠ H64	West speelt 4♠. De uitkomst is ♣ V.
♥ B8	■	♥ HV4	
♦ 865		♦ A7432	
♣ A6		♣ H7	

Nu dreigen er twee Azen en twee ruitenslagen verloren te gaan.

Laat de cursisten uitvinden wat het gevaar is als ze in slag twee troef gaan spelen.

Speelplan: neem de eerste slag met ♣A, dan harten spelen (OW spelen nu ruiten) en op ♥V gaat ♦5 weg (oost is via ♣H! bereikbaar), daarna pas troef spelen.

5. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1 en 2. Direct daarna bespreken.

6. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 9
- herhalen de theorie van hoofdstuk 3
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

7. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

De oefenspellen (behalve spel 8) zijn terug te vinden in de oefenopgaven van de werkbladen. Wijs de cursisten daarop zodat ze (nog een keer) kunnen nalezen wat de gedachtegang is die naar de juiste speelwijze leidt.

8. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / -

♠ 5

♥ B862

♦ B63

♣ VB985

♠ AV983

♥ V4

♦ 54

♣ 6432

Contract

♠ HB764

♥ AH3

♦ AV2

♣ AH

♠ 102

♥ 10975

♦ H10987

♣ 107

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	2♣	pas
	2♠	pas	4SA	pas
	5♦	pas	6♠	ieder past

Uitkomst: ♣V (serie)

West maakt 13 slagen

Na het troeftrekken gooit west op de derde harten van oost ♦4 af. Daarna kunnen ♦V en ♦2 in west worden afgetroefd.

Spel 2

o / nz

♠ AV

♥ AB962

♦ AH6

♣ B107

♠ 9874

♥ 107

♦ 10753

♣ A85

Contract

♠ HB106

♥ 54

♦ VB98

♣ 943

♠ 532

♥ HV83

♦ 42

♣ HV62

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	pas	1♥	pas	3♥
	pas	4♥	iedereen past	

Uitkomst: ♦V (serie)

Noord maakt 12 slagen

Een moedige noord biedt misschien door tot 6♥. Er zijn drie verliezers (vanuit noord gezien): ♣A, een ruiten en ♠H. De derde ruiten kan in zuid getroefd worden, ♠V kan weg op de vierde klaveren van zuid. Dus niet snijden op ♠H!

Spel 3

z / ow

♠ 985

♥ 76

♦ H875

♣ A1085

♠ B6

♥ 83

♦ 9642

♣ VB642

Contract

♠ A42

♥ AHVB94

♦ AV

♣ 73

♠ HV1073

♥ 1052

♦ B103

♣ H9

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	pas	pas	2♥	pas
	2SA	pas	3♥	pas
	4♥	iedereen past		

Uitkomst: ♠H (serie)

Oost maakt 10 slagen

Mogelijk laat west het bij 3♥. De derde schoppen kan in west worden afgetroefd. Direct daarna ruiten spelen en snijden: 10 slagen.

Spel 4

w / allen

♠ B953

♥ 874

♦ AH6

♣ VB2

♠ 82

♥ HV106

♦ B1075

♣ 864

Contract

♠ A6

♥ B92

♦ 9842

♣ A1053

♠ HV1074

♥ A53

♦ V3

♣ H97

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	pas	1♠
	pas	3♠	pas	4♠
	ieder past			

Uitkomst: ♥H (serie)

Zuid maakt 10 slagen

Zuid telt naast twee zwarte Azen die hij moet verliezen ook twee mogelijke hartenverliezers. Op de derde ruiten kan een harten weg. Dat moet gebeuren vòòrdat er troefgetrokken wordt, anders is het te laat.

Spel 5

n / nz

♠ -
♥ 97643
♦ 742
♣ A10542

♠ V9843
♥ V5
♦ A963
♣ H9

Contract

♠ AHB72
♥ AB8
♦ H5
♣ VB3

♠ 1065
♥ H102
♦ VB108
♣ 876

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♠	pas
	4♠	pas	4SA	pas
	5♦	pas	6♠	ieder past

Uitkomst: ♦ V (serie)

Oost maakt 12 slagen

De mogelijke verliezer in harten kan weg op de derde klaveren. Na het troeftrekken speel je klaveren en je gooit in west ♥ 5 af.

Niet snijden op ♥ H dus!

Spel 7

z / allen

♠ HB1074
♥ A63
♦ B3
♣ HB4

♠ A86
♥ 1092
♦ 9752
♣ A75

Contract

♠ 2
♥ HVB5
♦ H864
♣ 10863

♠ V953
♥ 874
♦ AV10
♣ V92

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				pas
	pas	1♠	pas	3♠
	pas	4♠	iedereen past	

Uitkomst: ♥ H (serie)

Noord maakt 10 slagen

Noord heeft naast de twee Azen die hij mist ook twee snelle verliezers in harten (zodra OW aan slag komen zullen ze weer harten spelen). Ook moet er nog in ruiten worden gesneden. Maar als ♦ H goed zit kan er op de derde ruiten een harten weg en maak je 4♥. In de 2^e slag direct ♦ B voorspelen!

Spel 6

o / ow

♠ H7
♥ 9842
♦ VB7
♣ B874

♠ V1084
♥ H5
♦ A1042
♣ 1063

Contract

♠ 965
♥ A3
♦ 9653
♣ HV92

♠ AB32
♥ VB1076
♦ H8
♣ A5

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	1♥
	pas	2♥	pas	3♥
	pas	4♥	iedereen past	

Uitkomst: ♠ 4 (kleintje plaatje)

Zuid maakt 10 slagen. Zuid telt vijf mogelijke verliezers (na deze uitkomst). De vierde schoppen kan in noord worden afgetroefd en ♣ 5 kan worden weggewerkt op de derde ruiten. Dat laatste moet wel snel gebeuren. In slag twee direct ruiten spelen (als je eerst troef gaat spelen vinden OW mogelijk de klaverenswitch).

Spel 8

w / niem.

♠ HV105
♥ 743
♦ 93
♣ 10654

♠ A743
♥ HVB82
♦ H87
♣ B

Contract

♠ B
♥ A1096
♦ A542
♣ V732

♠ 9862
♥ 5
♦ VB106
♣ AH98

C2-10

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♥	pas	4♥	pas
	iedereen past			

Uitkomst: ♠ H (serie) of ♦ 9 (korte kleur)

West maakt 10 of 11 slagen

Als west eerst de troeven eruit haalt bij OW gaat hij down. Een beter speelplan is te proberen alle schoppenverliezers in oost af te troeven. Speel ook zo snel mogelijk klaveren zodat je makkelijk weer in west aan slag kan komen om weer schoppen te laten aftroeven.

Kerdoelen

De cursist kan uitleggen dat de openaar met zijn herbieiding

- zijn verdeling heeft aangegeven (evenwichtig, een één- of tweekleurenspeel)
- de sterkte van zijn kaart heeft verteld

De cursist kan vertellen dat hij met het tweede bijbod vaak het eindcontract kan bepalen

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 10 (Complicaties in een troefcontract)

2. Herhaling

Herhaal de theorie van hoofdstuk 11 uit deel 1 (de herbieiding van de openaar na een gelimiteerd bijbod):

openaar heeft verteld hoe *sterk* zijn opening is:

- 12-14 (15) punten: zwakke opening
- (15) 16-17 punten: middelmatige opening
- 18-19 punten: sterke opening

openaar heeft tevens zijn *verdeling* aangegeven:

een *éénkleurenspeel* (openaar biedt de openingskleur voor de tweede maal)

1♠ - 1SA	1♠ - 1SA	1♠ - 1SA
<u>2♠</u> (12- 15)	<u>3♠</u> (16- 17)	<u>4♠</u> (18- 19)

een *evenwichtig speel* (openaar past na een SA-bijbod of hij verhoogt naar 2- of 3SA)

1♥ - 1SA	1♥ - 1SA	1♥ - 1SA
<u>Pas</u> (12- 15)	<u>2SA</u> (16- 17)	<u>3SA</u> (18- 19)

een *tweekleurenspeel* (openaar biedt een tweede, lagere, kleur en belooft dus een vijfkaart in de eerst geboden kleur)

1♠ - 1SA	1♠ - 1SA
<u>2♣</u> (12- 17)	<u>3♦</u> (18- 19)

3. Nieuwe theorie

Het tweede bijbod

Vertel dat wanneer de openaar een *éénkleurenspeel* heeft aangegeven je alleen verder biedt als de manche nog mogelijk is.

Leg uit dat de kaart door herwaardering 'sterker' geworden kan zijn

♠ 95
♥ A87
♦ 865
♣ H9742

♠ B4
♥ H543
♦ VB43
♣ B97

♠ 4
♥ H64
♦ HV432
♣ 9762

1♦ - 1SA
2♦ - pas

1♠ - 1SA
3♠ - 4♠

1♥ - 1SA
2♥ - 3♥

2♦ is hoog genoeg!

Je bent maximaal (8-9)
en biedt dus de manche

De kaart is veel sterker geworden
en is een *manchepoging* waard

Leg uit dat wanneer de openaar een *tweekleurenspeel* heeft getoond hij je vraagt om een keuze te maken tussen deze twee kleuren:

♠ 95
♥ A87
♦ 865
♣ H9742

♠ B4
♥ 9542
♦ VB43
♣ V97

♠ B4
♥ 9542
♦ VB2
♣ V975

♠ 4
♥ HV97542
♦ B2
♣ 975

1♥ - 1SA
2♦ - 2♥

1♠ - 1SA
2♦ - pas

1♠ - 1SA
2♦ - 2♠

1♠ - 1SA
2♦ - 2♥

Partner heeft vijf harten.
Corrigeren naar 2♥ is dus
logisch.

Er is een ruitenfit.
De manche is niet moge-
lijk, want partner heeft
hooguit 17 punten.

Geen fit.
Kies voor de
hoge kleur.

Grijp de
kans om 2♥
te bieden!

4. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1, 4, 7 en 10 van werkblad 1. Direct daarna bespreken.

5. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 11
- herhalen de theorie van hoofdstuk 11 van deel 1
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

6. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

7. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / -

♠ A83
♥ H1084
♦ 103
♣ VB86

♠ B72
♥ 95
♦ V742
♣ H975

Contract

♠ V65
♥ AVB73
♦ HB95
♣ 4

♠ H1094
♥ 62
♦ A86
♣ A1032

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♥	pas
	1SA	pas	2♦	ieder past

Uitkomst: ♠10 (hoogste middenserie)

Oost maakt 8 slagen

Er is een ruitenfit gevonden.

Oost heeft maximaal 17 punten.

West weet dus dat de manche er niet in kan zitten.

Spel 2

o / nz

♠ 53
♥ H1042
♦ VB108
♣ V98

♠ HV962
♥ AVB6
♦ H75
♣ 3

Contract

♠ B84
♥ 973
♦ 92
♣ AHB54

♠ A107
♥ 85
♦ A643
♣ 10762

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	pas	pas
	1♠	pas	1SA	pas
	2♥	pas	3♠	pas
	4♠	iedereen past		

Uitkomst: ♦ V (serie)

West maakt 10 slagen

Na het 2-hartenbod van west is de kaart van oost 'sterker' geworden. Er is een schoppenfit en er mag dus een extra punt voor de dubbelton ruiten geteld worden. West is zeker niet minimaal, hij biedt de manche.

Spel 3

z / ow

♠ B105
♥ 7
♦ HB9852
♣ B93

♠ H973
♥ A1095
♦ 1043
♣ H8

Contract

♠ A864
♥ 632
♦ A7
♣ V642

♠ V2
♥ HVB84
♦ V6
♣ A1075

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♥
	pas	1SA	pas	2♣
	pas	2♦	iedereen past	

Uitkomst: ♣2 (kleintje plaatje)

Noord maakt 8 of 9 slagen

Noord krijgt de tweede maal dat hij mag bieden alsnog de gelegenheid zijn mooie ruiten te noemen. Zuid begrijpt dat er geen steun voor zijn kleuren is.

Spel 4

w / allen

♠ V64
♥ 9
♦ V10543
♣ HV84

♠ 73
♥ AH643
♦ B92
♣ 1062

Contract

♠ 109
♥ B1087
♦ H76
♣ A973

♠ AHB852
♥ V52
♦ A8
♣ B5

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	pas	pas	1♠
	pas	1SA	pas	2♠
	pas	4♠	iedereen past	

Uitkomst: ♥ A (vervolgen met klaveren)

Zuid maakt 10 of 11 slagen

Na het 2♠-bod van Zuid is noord's hand erg opgeknapt, hij 'telt' nu 12 punten. Genoeg punten om direct naar de manche te springen.

Spel 5

n / nz

♠ 832
♥ 108753
♦ AB5
♣ 94

♠ AV9
♥ AHB96
♦ HV107
♣ 5

Contract

♠ H76
♥ 42
♦ 643
♣ HV863

♠ B1054
♥ V
♦ 982
♣ AB1072

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	pas	pas
	1♥	pas	1SA	pas
	3♦	pas	3SA	ieder past

Uitkomst: ♣B (middenserie)

Oost maakt 9 slagen

Oost heeft goede dekkingen in de zwarte kleuren. Er zijn punten voldoende voor de manche (west heeft er 18 of 19). Dus 3SA.

Spel 6

o / ow

♠ 72
♥ 109742
♦ 103
♣ A985

♠ AHB106
♥ 8
♦ AVB7
♣ H73

Contract

♠ 843
♥ AB5
♦ 854
♣ V642

♠ V95
♥ HV63
♦ H962
♣ B10

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	pas
	1♠	pas	1SA	pas
	3♦	pas	3♠	pas
	4♠	iedereen	past	

Uitkomst: ♥10 (serie)

West maakt 10 slagen

West geeft met het bod van 3♦ aan dat hij een vijfkaart schoppen heeft en 18-19 punten. Oost weet nu dat er een schoppenfit is.

Spel 7

z / allen

♠ HV8
♥ B73
♦ V832
♣ 1074

♠ 7432
♥ A98
♦ 107
♣ HV98

Contract

♠ A1095
♥ 52
♦ A64
♣ B652

♠ B6
♥ HV1064
♦ HB95
♣ A3

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♥
	pas	1SA	pas	2♦
	pas	2♥	iedereen	past

Uitkomst: ♣H (serie)

Zuid maakt 9 slagen

Noord weet na het 2♦-bod van zuid dat er een fit in ruiten is én een fit in harten. Noord kiest natuurlijk voor de hoge kleur.

Spel 8

w / niem.

♠ AV94
♥ HB6
♦ 1074
♣ V105

♠ 7
♥ AV743
♦ HB82
♣ HB9

Contract

♠ H85
♥ 82
♦ A953
♣ 8643

♠ B10632
♥ 1095
♦ V6
♣ A72

C2-11

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♥	pas	1SA	pas
	2♦	iedereen	past	

Uitkomst: ♣4 (kleintje belooft plaatje)

West maakt 8 of 9 slagen

Noord heeft een moeilijke start, het beste is ♣4. Oost weet na het 2♦-bod van west dat er een ruitenfit is. West kan maximaal 17 punten hebben, maar oost berekent dat dat nog te weinig is voor de manche. Oost past dus.

Kerdoelen

De cursist kan uitleggen dat de openaar met zijn herbieiding- zijn verdeling heeft

- aangegeven (evenwichtig, een één- of tweekleurenspeel)
- de sterkte van zijn kaart heeft verteld

De cursist kan vertellen dat hij met het tweede bijbod

- het eindcontract kan bepalen
- verdere inlichtingen kan geven

1. Bespreken huiswerk

(een gedeelte van) werkblad 1, hoofdstuk 11 (het tweede bijbod)

2. Herhaling

Herhaal de theorie van hoofdstuk 12 uit deel 1 (de herbieiding van de openaar na een bod in een nieuwe kleur):

openaar heeft verteld hoe *sterk* zijn opening is:

12-14 (15) punten: zwakke opening
 (15) 16-17 punten: middelmatige opening
 18-19 punten: sterke opening

openaar heeft tevens zijn *verdeling* aangegeven:

een *éénkleurenspeel* (openaar biedt de openingskleur voor de tweede maal)

1♣ - 1♥   1♥ - 1♠
2♣ (12-15)   3♥ (16-17)

een *evenwichtig speel* (openaar herbieidt SA)

1♥ - 1♠   1♦ - 1♥
1SA (12-14)   2SA (18-19)

een *tweekleurenspeel* (openaar biedt een tweede, lagere, kleur en belooft dus een vijfkaart in de als eerste geboden kleur)

1♥ - 1♠   1♥ - 1♠   1♥ - 2♣   1♥ - 2♣
2♣ (12-17)   3♦ (18-19)   2♦ (12-17)   3♦ (18-19)

openaar zoekt verder

zolang een fit in een hoge kleur nog mogelijk is wordt verder gezocht

1♣ - 1♥   1♣ - 1♥
1♠ (12-17)   2♠ (18-19)

3. Nieuwe theorie

Het tweede bijbod

Leg uit dat het heel belangrijk is dat een bridger zich voortdurend realiseert wat partner heeft beloofd qua puntenkracht en verdeling. Verdere actie moet daarop gebaseerd zijn. Vertel dat wanneer een bridger moet bieden hij zich elke keer een aantal vragen moet stellen:

- Is de manche mogelijk (ja, nee, misschien)?
- Is het duidelijk wat de speelsoort gaat worden (ja, nee)
- Welke bieding is het meest geschikt om het doel (het optimale eindcontract) te bereiken?

♠ 95	♠ AH62	♠ HV62	♠ HV62	♠ HV62	♠ HVB962
♥ AB87	♥ 43	♥ 43	♥ VB52	♥ H43	♥ 43
♦ 865	♦ VB3	♦ VB3	♦ 63	♦ A3	♦ V74
♣ H942	♣ H873	♣ H873	♣ 873	♣ B873	♣ 73
1♦ - 1♥	1♣ - 1♠	1♥ - 1♠	1♦ - 1♥	1♥ - 1♠	1♥ - 1♠
2♦ - <u>pas</u>	2♠ - <u>4♠</u>	1SA - <u>2SA</u>	1♠ - <u>2♠</u>	2♣ - <u>4♥</u>	1SA - <u>2♠</u>

In al deze gevallen is na de herbieiding van de openaar de speelsoort duidelijk. Het aantal punten bepaalt hoe het verdere bieden gaat.

4. Werkblad

De cursisten maken de opgaven 1, 4, 7 en 10 van werkblad 1. Direct daarna bespreken.

5. Huiswerk

- bestuderen de theorie van hoofdstuk 12
- herhalen de theorie van hoofdstuk 12 van deel 1
- maken de resterende opgaven van werkblad 1

6. Oefenspellen

Laat een aantal van onderstaande spellen bieden en spelen. Bepaal zelf hoeveel spellen je gebruikt.

7. Bespreek een aantal spellen naar keuze

Spelverdeling en uitleg kan bij het spel worden gevoegd.

Cursisten hebben dan de mogelijkheid om bijvoorbeeld na het bieden te controleren of alles goed is gegaan zodat het juiste eindcontract wordt gespeeld.

Spel 1

n / -

♠ 3

♥ H9854

♦ A5

♣ V9842

♠ V1082

♥ AVB10

♦ B7

♣ A76

Contract

♠ HB7

♥ 63

♦ HV963

♣ HB5

♠ A9654

♥ 72

♦ 10842

♣ 103

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♦	pas
	1♥	pas	1SA	pas
	3SA	ieder past		

Uitkomst: ♠4 (langste kleur)

Oost maakt 10 slagen

West weet dat er geen fit in een hoge kleur is. Hij kiest dus voor 3SA.

Spel 2

o / nz

♠ AB54

♥ 63

♦ B1087

♣ AV2

♠ H83

♥ 10874

♦ 53

♣ H853

Contract

♠ 92

♥ AB2

♦ H942

♣ B1097

♠ V1076

♥ HV95

♦ AV6

♣ 64

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	1♥
	pas	1♠	pas	2♣
	pas	4♣	pas	ieder past

Uitkomst: ♣B (serie)

Noord maakt 11 of 12 slagen

Nadat zuid de schoppen van noord heeft gesteund is het makkelijk.

Samen zijn er punten genoeg voor de manche.

Spel 3

z / ow

♠ B1074

♥ V73

♦ AH96

♣ 82

♠ H82

♥ B1095

♦ V1043

♣ A6

Contract

♠ 96

♥ A62

♦ B82

♣ B10753

♠ AV53

♥ H84

♦ 75

♣ HV94

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
				1♣
	pas	1♦	pas	1♠
	pas	3♣	pas	4♣
	iedereen past			

Uitkomst: ♥B (serie)

Zuid maakt 10 slagen

Noord doet met 3♣ een manchepoging. Zuid is niet minimaal, dus hij biedt de manche.

Spel 4

w / allen

♠ H643

♥ A74

♦ A932

♣ 104

♠ V97

♥ HB85

♦ 8

♣ AH753

Contract

♠ 82

♥ 10963

♦ HVB75

♣ 62

♠ AB105

♥ V2

♦ 1064

♣ VB98

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	1♣	pas	1♦	pas
	1♥	pas	2♥	ieder past

Uitkomst: ♣10 (beter dan de andere kleuren)

West maakt 8 of 9 slagen

Oost steunt zo laag mogelijk de hartenkleur van west. Oost belooft 6-9 punten.

Spel 5

n / nz

♠ B4
♥ H54
♦ 10842
♣ AV106

♠ AHV5
♥ B1072
♦ V5
♣ B52

Contract

♠ 32
♥ AV86
♦ HB96
♣ H73

♠ 109876
♥ 93
♦ A73
♣ 984

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♦	pas
	1♥	pas	2♥	pas
	4♥	pas	ieder past	

Uitkomst: ♠B (het beste)

West maakt 11 slagen

Nadat oost de harten van west heeft gesteund staat de kleur vast. Er zijn punten genoeg voor de manche, dus west biedt direct 4♥.

Spel 6

o / ow

♠ V109642
♥ 5
♦ H73
♣ V62

♠ 873
♥ H1084
♦ A42
♣ H98

Contract

♠ AB
♥ A32
♦ 10986
♣ B1053

♠ H5
♥ VB976
♦ VB5
♣ A74

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
			pas	1♥
	pas	1♠	pas	1SA
	pas	2♠	iedereen past	

Uitkomst: ♦10 (serie)

Noord maakt 9 slagen

Noord biedt zijn zeskaart voor de tweede keer. Met zijn kaart zal 2♠ meestal een beter contract zijn dan 1SA.

Spel 7

z / allen

♠ 73
♥ H1085
♦ B3
♣ HV654

♠ V84
♥ V7
♦ HV10875
♣ A8

Contract

♠ HB962
♥ AB963
♦ 42
♣ 7

♠ A105
♥ 42
♦ A96
♣ B10932

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
		pas	1♠	pas
	1♦	pas	2♥	pas
	2♦	pas	3♠	pas
	2♠	pas	ieder past	
	4♠	ieder past		

Uitkomst: ♣B (serie)

Oost maakt 11 slagen

Als west de schoppen kan steunen heeft oost ineens een heel mooi spel. Hij kan direct 4♠ bieden of met 3♠ een manchepoging doen.

Spel 8

w / niem.

♠ VB84
♥ B7
♦ AH72
♣ V93

♠ H76
♥ A86
♦ 98
♣ A7542

Contract

♠ 10932
♥ 10542
♦ VB105
♣ 8

♠ A5
♥ HV93
♦ 643
♣ HB106

C2-12

Biedverloop:	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1♦	pas	1♥
	pas	1♠	pas	3SA
	ieder past			

Uitkomst: ♣2 (langste kleur)

Zuid maakt 9 slagen

Zuid weet dat er geen fit in een hoge kleur is. Er zijn voldoende punten voor de manche en voor klaveren is zuid niet bang.